Ազգ
Azg
15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1996, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, # 194 (1200)

Քլինթոնի ընտրարշավն օտարերկրյա նպաստներ ստացե՞լ է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ: Հանցախնդրային հաշվեկշռում իրենց թեկնածուին ի վնաս մեծ տարբերության դիմաց հանրապետական մի շարք կամավորականներ առաջարկում են անկախ հանձնաժողով կազմել քննելու, թե դեմոկրատները իրենց ընտրարշավում ստացե՞լ են արդյոք օտարերկրյա նպաստներ, մասնավորապես ինդոնեզական ֆինանսական մի ընկերությունից, որի մասին ոչ թե խոսում են, թե 1 միլիոն դոլար է տրամադրել Քլինթոնի ընտրապայքարին: Նրանք այդ հանգամանքը նմանեցնում են ուոթըրգեյթյան սկանդալին, մինչդեռ Բոբ Դոուլը առայժմ մերժում է «գոտկատեղից ներքեւ հարվածել»: Հանրապետականների թեկնածում ընդեմ Նյուտ Ջինգրիչի նախանցյալ չորեքշաբթի օրն իր ուղարկած նամակում հեռուստատեսային ճակատագրական բանավեճից առաջ Դոուլի օգնականները այսօր, ընտրություններին 3 շաբաթ մնացած, փորձում են որոշել, թե արդյոք արժե՞ Կալիֆորնիայի նահանգում ընտրարշավի մեծ գումարներ ծախսել:

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Թեքեյան մշակութային միությունը հավատարիմ է «Մեկ ազգ, մեկ հայրենիք» կարգախոսին

Ֆրունզե Դովլաթյանը վերստին վարչության նախագահ

Հոկտեմբերի 12-ին Կինոյի տան փոքր դահլիճում տեղի ունեցավ Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության (ՀԹՄՄ) 5-րդ ներքական համագումարը, որի օրակարգում էր հաշվետվությունը ՀԹՄՄ կենտրոնական վարչության (ԿՎ) եւ վերստուգիչ հանձնաժողովի հաշվետվություններ, նոր ԿՎ ընտրություն: Համագումարին ներկա էին այս օրերին Հայաստանում գտնվող ԱՄՆ եւ Կանադայի շրջանակների ԹՄՄ ԿՎ նորընտիր նախագահ Վարդգես Պալյանը եւ հայտնի հասարակական գործիչ տիկին Ռիտա Պալյանը, ինչպես նաեւ Արամյան բարեգործական հիմնադրամի տնօրեն տիկին Արամյանը: Ներկայացնելով ՀԹՄՄ ԿՎ հաշվետվությունը, վարչության նախագահ կինոռեժիսոր Ֆրունզե Դովլաթյանը հիշեցրեց թեքեյանցիների գլխավոր սկզ-

բունքը՝ զերծ մնալով քաղաքական կուսակցություններից, ըստ ամենայնի աջակցել հայրենի մշակույթի, հայապահպանման բոլոր դրսեւորումներին, այդ նպատակով համագործակցել ինչպես պետական իշխանությունների, այնպես էլ հասարակական կազմակերպությունների հետ եղակես մնալով «Մեկ ազգ, մեկ հայրենիք» հիմնադրույթին: Պրն Դովլաթյանը գոհունակությամբ նշեց, որ չնայած բազմաթիվ դժվարություններին վերջին տարիներին միության ներսում առկա որոշ դժվարություններին եւ երկփեղկվածությանը, այսօր ՀՀ արդարադատության նախարարությունը հաստատել է ԹՄՄ 4-րդ արտահերթ համագումարում ընդունված կանոնադրությունը, միությունն ունի արտոնագիր, կնիք եւ դրոշմ ՀՀ օրենքներին լիովին համապատասխան, ՀՀ իշխանությունները ճանաչում են մեկ ԹՄՄ, եւ առկա են բոլոր պայմանները միության լիարժեք գործունեության համար: Տես # էջ 6

ՄԻ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՀՅԴ Հայ դատի հանձնախումբը՝ Բիլ Քլինթոնի կողմնակից

14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ամերիկայի ՀՅԴ Հայ դատի հանձնախումբն իր անդամներին հորդորել է առաջիկա նախագահական ընտրություններում քվեարկել Բիլ Քլինթոնի օգտին: Հիշեցնենք, որ 4 տարի առաջ էլ Հայ դատի հանձնախումբը պաշտպանում էր Բիլ Քլինթոնին: Այս որոշումը, որը արվեց անցած շաբաթվա վերջին, այնքան էլ դյուրին չէր, քանի որ ամերիկահայերը Քլինթոնի հակառակորդ Բոբ Դոուլին ընկալում են որպես հայերի լավագույն բարեկամներից մեկն ամերիկյան Կոնգրեսում: Սակայն, ինչպես հարցազրույցում նշեց Հայ դատի հանձնախմբի խոսնակը, ամերիկահայ կազմակերպությունները Քլինթոնի օրոք Սպիտակ տան վրա ներազդելու ավելի մեծ հնարավորություններ են ձեռք բերել՝ ուղղակի կապեր հաստատելով իշխանության գործադիր ճյուղում որոշումներ կայացնող գլխավոր անձանց հետ:

Մեր կողմից ավելացնենք, որ ամերիկահայ քաղաքական շրջանակներում ՀՅԴ Հայ դատի հանձնախմբի այս քայլը համարում են պատեհապաշտական, նկատի ունենալով նախագահ Բիլ Քլինթոնի վերընտրության անխուսափելիությունը: Նրանք դիտել են տալիս, որ այսպիսով իրենց միջեւ սկզբունքային եւ Հայ դատին նվիրված ներկայացնելով հանդերձ դաշնակցությունը հանդես է բերում անհետեւողականություն: Նրանք դա բացատրում են նաեւ Հայաստանի իշխանությունների դեմ ՀՅԴ նկրտումներով, ինչը ընթացված դրսեւորումներ է ստացել Հայաստանում նախագահական ընտրություններից հետո, Մ. Նահանգներում: Միաժամանակ, ամերիկահայության քաղաքական շրջանակներում համառորեն զրույցներ են շրջում այն մասին, որ Հայաստանի իշխանությունները նույնպես պաշտպանում եւ իրենց ազդեցության ոլորտներում հորդորում են պաշտպանել Քլինթոնի թեկնածությունը: Այսպիսով, երբ ճիշտ են վերջին տեղումները, ապա պարզվում է, որ Լ. Տեր-Պետրոսյանի իշխանությունն ու ՀՅԴ-ն թիկունք են կանգնում նույն թեկնածուին, յուրաքանչյուրն իր նպատակահարմարությունից դրդված:

ԿԻՊՐՈՍ

Նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսը կժամանի Հայաստան

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նոյեմբերի 21-ին, երկօրյա պաշտոնական այցով Երեւան կժամանի Կիպրոսի Հանրապետության նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսը: Նա հանդիպում կունենա Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի, բարձրաստիճան պաշտոնյաների հետ: Այս մասին Արմենպրեսի թղթակիցը տեղեկացավ ՀՀ նախագահի մամլո ծառայությունից:

Թուրքերի ձեռքով Կիպրոսում մի հույն էլ զոհվեց

14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Արեւմտյան լրատվական գործակալությունները հաղորդեցին, որ հրազենից հունական Կիպրոսի մի հույն է սպանվել կղզին երկու հատվածի բաժանող ՄԱԿ-ի կողմից պաշտպանվող անվտանգության գոտու մոտ: Թուրքական Կիպրոսի մի պաշտոնյա ասաց, որ հույնը անցել էր բուֆերային գոտի եւ մտել թուրքական մաս: Ըստ թուրք պաշտոնյաների, թուրքական բանակի զինվորները կանգնելու հրահանգ են տվել, այնուհետեւ նախազգուշական կրակ են բացել օդ, որից հետո միայն սպանել 50-ամյա հույն ձկնորսին: Հունաստանի կառավարության խոսնակ Դիմիտր Ռեպասն ասաց, որ թուրքական Կիպրոսի սահմանապահները պարզ հանցագործներ են, որ սառնասիրտ սպանություն կատարեցին: Նա ասաց նաեւ, որ թուրքական քաղաքականությունն է նոր քրեական գործունեությամբ լարել իրավիճակը:

Ռ. Հակոբյանն ու Դ. Վարդանյանը նույնպես ազատվեցին կալանքից

Հոկտեմբերի 12-ին ԱԱՆ մեկուսարանից ազատվել է ԱԺ պատգամավոր, ՀՅԴ Գերագույն մարմնի քաղաքական ներկայացուցիչ Ռուբեն Հակոբյանը: Իսկ Դավիթ Վարդանյանը կալանքից ազատվել է հոկտեմբերի 13-ին, չնայած, ինչպես ներկայացրել էինք «Ազգի» նախորդ համարում, նրա փաստաբանի միջնորդությունը նրան կալանքից ազատելու մասին, ՀՀ դատախազությունը մերժել էր: Այսպիսով, սեպտեմբերի 25-ի դեպքերից հետո ԱԺ կալանավորված բոլոր պատգամավորները քաղաքից չբացակայելու պայմանով կալանքից ազատ են արձակվել:

Էրբաքանը վստահության քվեի կդիմի վաղը

ԱՆԿԱՐԱ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ: Չորեքշաբթի օրը Նեջմեթդին Էրբաքանի գլխավորած կառավարությունը կդիմի եւ հույս ունի, որ կստանա Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի (խորհրդարանի) վստահության քվեն, հակառակ Մեսութ Յըլմազի եւ այլ կուսակցությունների ընդդիմությանը: Վերջիններս մեղադրում են կրոնամետ Էրբաքանին ու նրա գլխավորած «Բարօրություն» կուսակցությանը խորհրդարանական վերջին ընտրություններում Լիբիայից նյութական օգնություն ստանալու մեջ: Վաղը Էրբաքանը կվերադառնա Լիբիայի մայրաքաղաք Տրիպոլի կատարած այցից, ինչը նույնպես քննադատվեց Յըլմազի կողմից, որը հայտարարեց, թե ընտրություններում ընդամենը ձայների 21 տոկոս ստացած Էրբաքանը իրավունք չունի արտաքին քաղաքականության ասպարեզում այդքան կտրուկ փոփոխություն կատարելու: Երեկ Էրբաքանի կողմնակիցները մեծ հանրահավաք անցկացրին ի պաշտպանություն իրենց հերոսի:

Հայաստանը Եվրամիությունից կստանա ավելի քան 1 միլիոն դոլար օգնություն

14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Եվրոպական միությունն այսօր որոշեց 4 մլն դոլարի օգնություն տրամադրել անդրկովկասյան 3 հանրապետություններին: Եվրոպական հանձնախումբն ասաց, որ այդ հանրապետությունների զարգացման հեռանկարները դեռ հեռու են պայծառ լինելուց, չնայած Հայաստանը, Վրաստանը ու Ադրբեջանը հետզհետե հաղթահարում են քաղաքական անկայունությունն ու տնտեսական խորը ճգնաժամը: Եվրամիության գործադիր այդ մարմնի կարծիքով՝ ամենակարիքավորն այդ հանրապետություններից Վրաստանն է, որը կստանա 2,5 մլն դոլար՝ սննդամթերք, դեղորայք եւ ծննդյան համար անհրաժեշտ առարկաներ, այդ թվում հագուստ ձեռք բերելու համար: Հայաստանը կստանա ավելի քան 1 մլն, իսկ Ադրբեջանը՝ 250 հազար դոլար: Եվրամիության տրամադրած օգնությունը 3 հանրապետություններին կհասցվի Կարմիր խաչի, «Բժիշկներ առանց սահմանի», «Օքսֆամ» եւ «Քարիտաս» ոչ կառավարական կազմակերպությունների միջոցով:

Կորժակովը Լեբեդի հետեւո՞րդ

14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ինտերֆաքս լրատվական գործակալությունը հաղորդեց, որ Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի նախկին քարտուղար Ալեքսանդր Լեբեդը պաշտպանում է նախագահ Բորիս Ելցինի անվտանգության ծառայության նախկին ղեկավար Ալեքսանդր Կորժակովի թեկնածությունը խորհրդարանի ստորին պալատում տեղ զբաղեցնելու համար: Երեկ Տուլայում, որտեղ եւ դրված է Կորժակովի թեկնածությունը, Ալեքսանդր Լեբեդը լրագրողներին ասաց, թե Կորժակովին իր հետեւորդն է համարում: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարվա դեկտեմբերին Ալեքսանդր Լեբեդը պատգամավոր էր ընտրվել Տուլայից, սակայն իշխանության գործադիր մարմին անցնելուց հետո, օրենքի համաձայն, հանձնել էր իր մանդատը: Հաղորդվում է, որ Կորժակովն ու Լեբեդը Տուլա են ժամանել մասնակցելու քաղաքի 850-ամյա հոբելյանի տոնակատարություններին:

Սեւանի խնդիրը՝ միջազգային ասպարեզ

Երեկ Սեւանի «Մոտել» առողջարանային համալիրի սրահում բացվեց «Սեւանա լիճ. հիմնահարցեր եւ գործողությունների ռազմավարություն» միջազգային կոնֆերանսը: Ըստ էության, սա առաջին դեպքն է, երբ Սեւանի ավազանի խնդիրը ձեռք է բերում միջազգային հնչեղություն եւ դառնում նաեւ արտասահմանյան մասնագետների քննարկման առարկա: Կոնֆերանսի կազմակերպիչներն են ՀՀ բնապահպանության եւ ընդերքի նախարարությունը, Համաշխարհային բանկը, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրը, ՀՀ-ում Ֆրանսիայի եւ Գերմանիայի դեսպանները: Ելույթ ունեցողները (նախարար Սուրեն Ավետիսյան, Հրանուշ Հակոբյան, Գեղարքունիքի մարզպետ Վլադիմիր Սուխիսյան, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի ղեկավար Յունջին Յունկել, ՀՀ-ում Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրա եւ այլք) ողջունելով հրավիրյալներին, ինչպես դա սովորաբար լինում է, հույս հայտնեցին, որ համաժողովը կարդարացնի շահագրգիռ կողմերի սպասելիքները: Դեռ անհայտ է, թե ովքեր են բոլոր շահագրգիռ կողմերը: Կարծում ենք դա ավելի պարզ կլինի կոնֆերանսի ավարտի օրը՝ նոյեմբերի 16-ին, երբ նախատեսված է հրավիրել մամուլի ասուլիս:

Ա. Գ.

ՄԱՐԱԹՈՆ

Առայժմ հանգանակված է խոստացված գումարի 1/5-րդը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ: Համաձայն «Ազատություն» ռադիոկայանի, «Լոս Անջելես–Երեւան–Լոս Անջելես» հեռուստամարաթոնի դրամահավաքի արդյունքում խոստացված ընդհանուր գումարը կազմում է 5 մլն 782 հազ. 432 դոլար: Մինչեւ օրս գանձված է 1 մլն 688 հազ. դոլար: Իսկ Լինսի հիմնարկից ստացվել է 1 մլն 505 հազ. 459 դոլար: Լոս Անջելես–Գորիս ճանապարհաշինության հաշվին առ այսօր Երեւան է փոխանցվել 2 մլն 680 հազ. 459 դոլար:

Ռադիոկայանը հայտնում է, որ իրավաբան Ռաֆֆի Ովհաննեսյանը Կալիֆոռնիայի Բեւերլի Հիլզ քաղաքում տեղակայված հիմնադրամի վարչության գրասենյակում տված հաշվետվության մեջ նշել է, որ ընդհանուր առմամբ Կալիֆոռնիայի նահանգում դրամահավաքին մասնակցել է 10102 բնակիչ: Այսօրվա դրությամբ իրենց խոստումը կատարել են 7773 բնակիչ: 387 հիմնականում հայ բնակիչներ մասնակցել են 1000 եւ ավելի դոլար նվիրատվությամբ, 9715 բնակիչներ 1 դոլարից 999 դոլար նվիրատվությամբ:

Հաշվետվության մեջ նշված է, որ հեռուստամարաթոնի օրերին ստացված թե մեծագումար, եւ թե համեստ դրամական խոստումների նկատմամբ [illegible] Քրիս Քրիքորյանը իր խոստումը կատարելու [illegible] հիմնադրամի միջոցով, [illegible] կանխիկ [illegible] չի կարող [illegible]:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Նոյեմբերի 12-13-ին Երեւանում անցկացված ԱՊՀ ֆինանսների նախարարների խորհրդակցության ընթացքում ննարկվեց հիմնականում չորս հարց: Հայաստանի, Վրաստանի, Ղազախստանի, Մոլդովայի, Ռուսաստանի, Տաջիկստանի, Ուկրաինայի պաշտոնական ներկայացուցիչները անդրադարձան նախ ԱՊՀ անդամ պետությունների ֆինանսների նախարարների խորհուրդ ստեղծելու խնդրին: Ինչպես խորհրդակցումանը հաստատման ճոյասակով: Թե Հայաստանի ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, եւ թե Ռուսաստանի Դաշնության ֆինանսների առաջին փոխնախարար Ա. Պետրովը կարեւորեցին ԱՊՀ անդամ պետությունների միջեւ առեւտրի եւ ներմուծվող ապրանքների անուղղակի հարկի հարկման սկզբունքների մասին համաձայնագիրը: Մասնավորապես պատասխանելով «Ազգի» այն հարցին, թե կողմերի միջեւ եղե՞լ են տարաձայնություններ կոնենա Հայաստանի համար, հակառակ պարագայում կստեղծի թե արտադրողների եւ թե արտահանողների համար: Այն կնպաստաստախանի նաեւ համաշխարհային առեւտրի կազմակերպության պահանջներին, որին Հայաստանը պատրաստվում է անդամակցել: Ինչ վերաբերում է չորրորդ համաձայնագրին, որը վերաբերում է արժեթղթերի շուկայում համագործակցության սկզբունքներին, ապա այստեղ էլ խորհրդակցու-

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՊՀ ֆինանսների նախարարները ստեղծում են իրենց խորհուրդը

ՀՀ վարչապետը հեռավոր արտասահմանի հետ գործակցելը համարում է ավելի շահավետ

թյան ավարտից հետո լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ նշեց ՀՀ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, այդ խորհրդի դերը անչափ կարեւոր է: Այն կօգնի համագործակցության եւ կոորդինացման մի շարք հարցեր լուծել ոչ միայն ԱՊՀ երկրներում, այլեւ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններում: Դրա հետ մեկտեղ, խորհրդակցության մասնակիցները հաստատել են նաեւ ԱՊՀ միջբանկային եւ միջկառավարական մարմինների ֆինանսավորման եւ ծախսերի հաշվեգրման կարգի ներդրման, կազմման եւ ձեւավորման կարգի նախագիծը: Այն, ինչպես նաեւ մնացած երեք նախագծերը կներկայացվեն նոյեմբերի 18-ին Մոսկվայում կայանալիք ԱՊՀ երկրների կառավարությունների ղեկավարների հանդիպմանը նությունները, ՌԴ առաջին փոխնախարար Ա. Պետրովը նշեց, որ անուղղակի հարկի հարկման հարցում Ռուսաստանն ունի մի քիչ այլ մոտեցում, այսինքն, պետք է հաշվեգրվեն վերահսկման մեխանիզմները, եւ հաշվարկել ԱՊՀ երկրների մաքսային կետերի համագործակցության հարցերը: Ըստ նրա, տարբեր կերպ են ընթանում Մաքսային միության անդամ երկրների եւ չանդամակցողների հարաբերությունները: Ներկա համաձայնագրի նախագիծը լավ նախահիմք է հետագայում երկկողմ եւ բազմակողմ համագործակցության համար: Հայաստանի ֆինանսների նախարար Բարխուդարյանը նույնպես կարեւորեց անուղղակի հարկերի (այսինքն ավելացված արժեքի հարկի եւ ակցիզի) հարկման վայրի հետ կապված խնդիրը, նշելով, որ այն դրական հեթյան մասնակից կողմերը փաստեցին նման շուկա ազատ մուտք գործելու կարեւորությունը: Ի դեպ, ԱՊՀ տարածքում հարկային գործող քաղաքականությանն անդրադառնալով նաեւ ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը, որոշակի եզրույթով նշելով, որ ստորագրված շատ պայմանագրեր չեն գործում, երբեմն նույնիսկ վնասում են տնտեսական հարաբերություններին: Նրա ասելով, երբեմն հեռավոր արտասահմանի հետ առեւտուրն ավելի ձեռնտու է լինում, քան ԱՊՀ երկրների հետ: Որպես օրինակ վարչապետը մեջբերեց, որ Հայաստանին ավելի ձեռնտու է Ֆրանսիայի հետ առեւտուրը, քան հարեւան վրացիների: Իսկ Մաքսային միությանը Հայաստանը չի միանում, որովհետեւ այն ձեռնտու չէ մեր հանրապետությանը:

Ա. Հ.

Շարունակում է ցուցմունքներ տալ ՀՀ նախագահի անվտանգության վարչության նախկին կրտսեր տեսուչը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Յ»-ի զրոյցով նոյեմբերի 14-ի դատական նիստում հրապարակվեցին ամբաստանյալ Տիգրան Մհերի Ավետիսյանի նախաքննական ցուցմունքները: Նա կրկին հերքեց «կարծեցյալ հեղաշրջման» նախապատրաստմանը իր մասնակցությունը, նշելով, որ ցուցմունքներում «շարժում» բառը միտումնավոր կերպով վերածվել է «հեղաշրջման»: Տ. Ավետիսյանը վերստին շեշտեց, որ ինքը ոչ մի ՀՀ նախագահի աշխատակազմի, ինչպես նաեւ Անվտանգության խորհրդի նիստերի ժամկետների մասին տեղյակ չի հաղորդել: Նրա խոսքերով, նախաքննական ցուցմունքներում կեղծիքները ու աղավաղումները տեղ են գտել իր մեծահասակ հոր եւ եղբոր ձերբակալությունը կանխելու նպատակով, ինչպես նաեւ հավատալով անհրաժեշտ ցուցմունքներ տալու դեպքում իրեն ազատ արձակելու քննիչների խոստմանը: Դատավոր Դավիթ Ավետիսյանի «Չեք ԱԱՆ-ում ծեծի, խոշտանգումների ենթարկվե՞լ եք» հարցին Տ. Ավետիսյանը պատասխանեց. «Դա տեղի է ունեցել, սակայն ես փաստեր չունեմ. չկա դատական բժշկի եզրակացություն, արդեն հետքեր էլ չկան»:

Ըստ ամբաստանյալ Տ. Ավետիսյանի, իր 1995թ. հուլիսի 28-ի հայտարարության մեջ չեն հիշատակվում Վահան Հովհաննիսյանի եւ Սամվել Եղիազարյանի անունները, սակայն, մեղադրական եզրակացության համաձայն, այդ փաստաթուղթը հիմք է հանդիսացել վերոհիշյալ անձանց ձերբակալության համար: Տ. Ավետիսյանի կարծիքով, պատրաստվող հեղաշրջման հավաստիությունը փաստելու համար անհրաժեշտ էր այդ սցենարի մեջ ընդգրկել նման կարգի այրերի ընկնող մարդկանց՝ Վահան Հովհաննիսյանին եւ Սամվել Եղիազարյանին:

Անդրադառնալով ուժայինների [illegible] դրվագը, Տ. Ավետիսյանը հայտարարեց. «Նրանք [illegible] կարող էին կանխել արյունահեղությունը, բայց փաստորեն արեցին ամեն ինչ, որպեսզի արյուն թափվի»:

Դատարանը որոշեց հաջորդ՝ նոյեմբերի 16-ի դատական նիստը սկսել Տ. Ավետիսյանի հարցաքննության շարունակությունից:

«Հայքի» հրապարակումների դեմ հարուցված գործն ավարտվեց

Երեւանի Սպանդարյան շրջանի ժողովրդական դատարանում երեկ կայացավ «Հայքի» հրապարակումների դեմ մի խումբ կանանց հարուցած հայցադիմումի առնչությամբ դատական գործի առաջին եւ վերջին նիստը: Հիշեցնենք, որ «Հայքի» նոյեմբերի 9-ի համարում արդեն հերքված էին «Սրբի անսուրբ գործերը» հրապարակման իրականությանը չհամապատասխանող եւ բողոքող կանանց վիրավորանքը հարուցած «փաստերը»: Ժողդատավոր Սամվել Օհանյանը, անբռնազբոսելի համարելով վերոհիշյալ հրապարակումը, ներկայացրեց գործի էությունը, եւ պատասխանող կողմի ներկայացուցիչ Բաբկեն Գալստյանը ընդունեց հայցը: Ուստի առարկություններ չլինելու պատճառով գործը կարճվեց: Դատարանը ուշացած որոշում ընդունեց օրենքով սահմանված կարգով «Հայքից» հերքում պահանջելու մասին (այն հայցվորին կտրամադրվի 10-օրյա ժամկետում): Հայցվոր կողմը, որ կնախընտրեր հերքված տեսնել ոչ թե վիճահարույց փաստը, այլ հրապարակումներն ամբողջությամբ, ընդհանուր առմամբ բավարարված էր գործի ավարտից համարելով, որ դատարանի որոշումը երաշխիք է թերթի հետագա հրապարակումների առավել շրջահայացության համար:

Լ. Պ.

Կկառուցվի ՀԱԷԿ-ի կեղտաջրերի մաքրման կայան

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայանի կենցաղային կեղտաջրերի հեռացումն այսօր կատարվում է 4,5 կմ երկարությամբ խողովակաշարով, որը հասնում է մինչեւ Մեծամոր ավանի մաքրման կառույցը եւ, մաքրվելով, թափվում Սեւջուր գետը: Հնամաշության պատճառով դժվարանում է մաքրման կայանի հսկողությունը, վթարի դեպքում կեղտաջրերն աղտոտում են այդ տարածքը, իսկ էլեկտրաէներգիայի անջատումների պատճառով երբեմն գետն են թափվում առանց մաքրվելու:

Այդ ամենից խուսափելու համար, ատոմակայանի տնօրեն Սուրեն Ազատյանի մտահղացմամբ, «Հայատոմէներգոնախագիծ» բաժնետիրական ընկերությունում նախագծվում է ատոմակայանի կենցաղային կեղտաջրերի մաքրման նոր կայան: Ինժեներական եղանակով եւ ատոմակայանի կոյուղու առանձին համակարգով հնարավոր կլինի կենցաղային եւ արդյունաբերական կեղտաջրերը ենթարկել կենսաքիմիական մաքրման: Նախագծվող համակարգի հզորությունն օրական կկազմի 1000 խորանարդ մետր, հետագայում կհասցվի 1250-ի: Կեղտաջրերի մաքրման բավարար պայմաններ ստեղծելու համար նախագծողները հաշվի են առել ռուսական փորձը:

Ըստ նախագծի գլխավոր ճարտարապետ Բորիս Ենգոյանի, մաքրման կայանը կունենա 4 հազար քառակուսի մետր տարածք, որտեղ կտեղադրվեն մաքրման եւ մշակման բոլոր տեսակի տեխնոլոգիական սարքավորումները:

Նախագծանախահաշվային աշխատանքները կավարտվեն մինչեւ տարեվերջ: Նախնական հաշվումներով, շինարարության համար կպահանջվի 1,5 միլիոն դոլար: Մաքրման կայանը նախատեսված է շահագործել 1998 թվականին:

ԵՐԵՎԱՆ

ԱԻՄ-Ք-ն կմնա խորհրդարանական կուսակցություն

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Նոյեմբերի 13-ին տեղի ունեցած ԱԻՄ-Ք-ի վեհաժողովը, ի թիվս այլ հարցերի, պետք է ճշտեր կուսակցության խորհրդարանական խմբակցության հետագա ճակատագիրը Ազգային ժողովի աշխատանքներին մասնակցելու, թե ոչ տարբերակներով: Ու թեեւ հստակեցվեց, որ ԱԻՄ-ը կմնա ԱԺ-ում, իր քաղաքի նպատակն ունենալով խորհրդարանը գրելը, այնուհանդերձ ուշագրավ էր քննարկման ընթացքն ինքնին: Այսպես, խորհրդարանի աշխատանքներին մասնակցելու տարբերակի կողմնակիցներին Հայրիկյանը պատասխանում էր, թե ինչպես կարող է հայտնի դեպքերից հետո բարեհաճել բնավ էլ խորհրդարանականի կեցվածք չունեցող պատգամավորներին (նոյեմբերի 4-ի իր ասուլիսում Հայրիկյանը վերջիններիս «փողոցային» գնահատական էր տվել): Իսկ ԱԺ չգնալու առաջարկը պաշտպանողներին Հայրիկյանը հակաճառում էր, թե այդ դեպքում ԱԻՄ-Ք-ն այլեւս կզրկվի պառլամենտական կուսակցություն լինելուց: Ինչեւէ, ամեն ինչ որոշվեց եռափուլ խղճով, կողմնորոշիչ ու վճռական քվեարկություններով: Սրանից զատ վեհաժողովում կատարվեց ԱԻՄ-ականների 100 դրամանոց վերագրանցում եւ ելույթ ունեցավ կալանքից ազատված, ԱԻՄ-ի դիվանի խոսնակ Արամ Յարությունյանը: Վերջինս տեղեկություններ հաղորդեց մոտ 20 օր տեւողությամբ իր կալանքի մասին, որից ուշագրավ էր այն, որ բռնության ենթարկվող Արամ Յարությունյանին փրկել է... Վազգեն Սարգսյանը: Պարզապես, պաշտպանության նախարարի հեռուստաելույթը զրկել է Յարությունյանին ծեծողների ուշադրությունը:

Էլեկտրաէներգիայի չվճարումները ազդել են նաեւ ջրամատակարարման վրա

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Նոյեմբերի 14-ին տեղի ունեցած Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատանքային խորհրդակցությունը քննարկեց գալիք ձմռան ընթացքում մայրաքաղաքի համար առաջնահերթ նշանակություն ունեցող խնդիրները: Սկսելով խորհրդակցությունը, քաղաքապետ Աշոտ Միրզոյանը նշեց, որ էլեկտրաէներգիայի վարձավճարների չվճարման պատճառով կատարված անջատումները ազդել են նաեւ մայրաքաղաքի ջրամատակարարման վրա, դրա հետեւանքով կանգնել են Գառնիի, Արզնիի, Շորշորի պոմպակայանները: Քաղաքի շենքերի եւ շինությունների շահագործման վարչությանը հանձնարարվեց կազմակերպել վարձավճարների գանձումը: Միաժամանակ փաստվեց, որ բոլոր աշխատող գործարանները նույնպես չեն վճարում ծախսված էներգիայի դիմաց: Ինչ վերաբերում է նախորդ տարվա ջեռուցման վարձավճարներին, ապա մայրաքաղաքի բնակչության միայն 57,7%-ն է, որ վճարել է ջեռուցման դիմաց: Անդրադառնալով հանրակրթական դպրոցների վերանորոգման խնդրին, նշվեց, որ շուտով վերանորոգման աշխատանքները կավարտվեն Երեւանի գրեթե բոլոր դպրոցներում: Իսկ առաջիկայում կսկսվեն աշնանային ծառատունկի աշխատանքները:

Ինչպես են իրացվում թերթերը

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հանրապետության ծայրամասերում ինչպե՞ս է իրացվում մամուլը: Նոյեմբերյանում, օրինակ, «Ազգի», «Մոլորակի» մեծ պահանջարկ կա, սակայն դրանք նախկին շրջանի 37 հազար բնակչի հաշվարկով ստացվում են համապատասխանաբար 3 եւ 6 հատ: Համեմատաբար շատ է ստացվում եւ հետ վաճառվում «02» եւ «Ոգնի»: Իսկ ահա նոր լույս ընծայվող շաբաթաթերթեր «Ագրոյրատոն», «Խաչմերուկը», «Կենացը» համեմատաբար շատ են առաքվում, սակայն գրեթե չեն վաճառվում: Նոյեմբերյան քաղաքի բերքի միակ կրպակում 5 օրինակ «Հայք» է ստացվում, որը նույնպես դժվարությամբ է իրացվում: Չիրացվելու տխուր ռեկորդը պատկանում է «Հնչակ Հայաստանի»-ին, որից ստացվում է ընդամենը 1 օրինակ, որն այդպես էլ չգտնելով իր ընթերցողին, վերադառնում է մայրաքաղաք:

Երեւանի ֆիզմաթ դպրոցում պարապմունքները սկսվել են

Երեւանի պետական համալսարանին առընթեր ակադեմիկոս Շահինյանի անվան ֆիզիկամաթեմատիկական գիտերով դպրոցը Հայաստանի գիտական ներուժը համալրող կրթական հաստատություն է, որ կարող են սովորել 400 աշակերտներ: Մինչեւ անցած տարի «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի կողմից դպրոցի վերակառուցման ծրագրի ձեռնարկումը, շենքի փլուզվող վիճակի եւ անհարմարավետության պատճառով աշակերտների թիվը կրճատվել էր: Երկրաշարժից հետո կանգուն մնացին միայն դպրոցի պատերը, որոնց ամրացումը հատուկ տեխնոլոգիայով իրականացրեց «Գերածնունդ» շինարարական կազմակերպությունը: Շենքի մնացած մասերը, սանիտարահիգիենիկ հանգույցները, կոմունիկացիոն գծեր հիմնովին վերակառուցվեցին: Այն, ինչ արվել էր այդ դպրոցում «Էլիտա-ակցիոներ» շինարարական կազմակերպությունը, դպրոցի հանրահավաքի բազմաթիվ մասնակիցների կողմից գնահատվեց որպես գերազանց արդյունք:

Ֆիզիկամաթեմատիկական դպրոցի վերակառուցման ծրագիրը ֆինանսավորել են Ֆրանսիայի Հայաստանի բարեկամների խորհուրդը (PACA) եւ շվեյցարական «Պողոսյան եւ որդիք» կազմակերպությունը:

Արարողությանը ներկա էր նաեւ ակադեմիկոս Շահինյանի որդին Արամ Շահինյանը:

Սկսված է նաեւ հանրակրթական նոր մասնաշենքի համալիրի վերակառուցումը, որի ավարտից հետո դպրոցը հնարավորություն կստանա ընդունելու շնորհալի երեխաների Հայաստանի շրջաններից եւ սփյուռքից:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է [illegible] տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
Հղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ: «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանի ամերիկյան շրջագայությունը եզրափակվեց կալիֆոռնիահայ համայնքին տրված հատուկ այցելությամբ, որի ընթացքում նա հանդիպեց Հայաստանյայց եկեղեցու Արեւմտյան թեմի առաջնորդ Վաչե արքեպիսկոպոս Հովսեփյանի, ՀԲԸ Միության տեղի վարիչ տնօրեն եւ «Յուսաբեր» պաշտոնաթերթի խմբագիր Բաբկեն Գարբուշյանի, Միացյալ հայկական հիմնադրամի տնօրեն եւ «California Courier» թերթի խմբագիր Հարութ Սասունյանի, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի տեղի մասնաճյուղի նախագահ Րաֆֆի Ուրֆալյանի, Թեքեյան մշակութային միության Արեւմ[illegible]տության աշխարհում ծնոտ բերված նվաճումների, լրագրողների ներկայացուց, նոր սերնդի առաջացումը, ըստ ամենայնի մեծ առաջընթաց արձանագրող մամուլի մասին օրենքի վերաբերյալ իր կարծիքները, այնուամենայնիվ, «Ազգի» խմբագիրը ընդգծեց նաեւ հայրենական մամուլի տնտեսական եւ այլ կարգի դժվարությունները, որոնք աղոտում են վերջինիս ազատ զարգացումը, դրանց թվում առանձնացրեց պաշտոնական տարբեր մակարդակներում մամուլի եւ լրագրողների նկատմամբ դրսեւորվող անհանդուրժողականության փաստերը, խորհրդային ժամանակաշրջանից ժառանգված մտայնությունները, որոնք վերջերս վերածնվելու միտումներ են ցույց տալիս: Ազատ մամուլի աշխատության կամ այլ մասնագիտությունների կողքին հետագայում ընդգրկել միջազգային ժուռնալիզմը, որն այնքան կարեւոր է մեր ժողովրդի ու պետության շահերը պաշտպանելու տեսակետից:

Իսկ ուրբաթ, հոկտեմբերի 11-ի առավոտյան, Հ. Ավետիքյանին եւ նրան ուղեկցող ԹՄՄ Կենտրոնական վարչության անդամ Հարութ Երեցյանին Ազգային առաջնորդարանում ընդունեց թեմի առաջնորդ Վաչե արք. Հովսեփյանը: Հյուրերի խնդրանքով արքազանը պատմեց վերջերս Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում տեղի ունեցած եպիսկոպոսական ժողովի ու հոգեւոր գերագույն խորհրդի նիստերի մասին, կանխած ու միաժամանակ մտահոգություն հայտնեց Անթիլիասի աթոռի հետ ա-

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Ասուլիս կալիֆոռնիահայ լրագրողների հետ եւ այլ հանդիպումներ

Տիգրանյան վարժարանի տնօրեն Վարդգես Գուրոյանի, ուսուցչական կազմի ու վերին կարգերի աշակերտության, «Ասպարէզ» հրատարակչության տնօրեն Հարութ Երեցյանի, ինչպես նաեւ Կալիֆոռնիայում հայկական թերթերի ու զանգվածային լրատվության այլ միջոցների խմբագիրների եւ լրագրողների հետ:

Վերջին հանդիպումը, որը կազմակերպվել էր ԹՄՄ Լոս Անջելեսի մասնաճյուղի վարչության կողմից, տեղի ունեցավ Գլենդելի «Գալուստ» ռեստորանում, հոկտեմբերի 10-ի երեկոյան, ընթրիքի սեղանների շուրջ: Բացի ԹՄՄ կենտրոնական վարչության տեղի անդամներից, Ա. Տիգրանյան վարժարանի հոգաբարձուներից ու ՌԱԿ հայտնի մի շարք գործիչներից, հանդիպմանը ներկա էին նաեւ «Նոր կեանք» անկախ շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիրը, ՀՅԴ «Ասպարէզ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիրն ու տնօրենը, ՍԴՀԿ «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրական խորհրդի ներկայացուցիչը, ՀՅԴ «Վերածնունդ շարժում» կազմակերպության «Երազային դուռ» թերթի խմբագիրը, «Փարոս» անկախ շաբաթաթերթի գլխավոր աշխատակիցը, «Արմենիըն օբզերվեր» անկախ շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիրը, ՀԲԸՄ «Յուսաբեր» պաշտոնաթերթի խմբագիրը, Ամերիկահայ միջազգային ամսագրի (AIM) պատասխանատու խմբագիրը, «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանի Կալիֆոռնիայի թղթակիցը, ՀՀ հեռուստատեսության եւ տեղի «Հայեր» հեռուստակայանի աշխատակիցները, բազմաթիվ լրագրողներ եւ հրապարակագիրներ: Ինչպես իր բացման խոսքում նշեց հայտնի հրապարակագիր եւ ԹՄՄ Կենտրոնական վարչության անդամ Վաչե Սեմերջյանը, օրվա գլխավոր բացական տեղի ՌԱԿ «Նոր օր» թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Պողոսյանն էր, որին տեղի ՌԱԿ վարչության մի շարք անդամներ «ամոթխածաբար» եւ [illegible] յուրօրինակ մոտեցում[illegible] արգելել էին հանդիպմանը ներկա գտնվել, աշխատանքից հեռացնելու սպառնալիքով:

Շուրջ 45 րոպե Հ. Ավետիքյանը ներկայացրեց անցնող 5-6 ամիսների ընթացքում հայրենական մամուլի անցած ուղին, [illegible] զարգացման հեռանկարները, [illegible] իր դիտարկումները, [illegible] ներկայացրեց [illegible] մամուլի եւ լրագրության նվաճումները, ինչպես եւ [illegible] Chester[illegible] Հայաստանում [illegible] վերացման, խոսքի ազատանը արգելակող երեւույթներից մեկն էլ համարեց յուրաքանչյուր նախարարության, մարզպետարանի կամ գերատեսչության ներսում մեկական (այսինքն հակասական) միջոցներով ստեղծված եւ սովորաբար լրատվության անարգելումն ապահովող յուրօրինակ մամլո ծառայությունների առկայությունը եւ, վերջերս, դրանց հիման վրա լրատվության սեփական ինքնագովերգման միտված լրատվության միջոցների ստեղծումը: Չնկատողն առանձին կարեւորությամբ նշեց մամուլի եւ զանգվածային լրատվության միջոցների մասին նոր օրենքի նախագծի հետաքննական քննարկման մասին եւ սփյուռքահայ գործընկերներին կոչ արեց հասարակական կարծիքի միջոցով բերումով կանգնել հայրենական մամուլին, որն, ըստ ամենայնի, դեմ է այդ նախագծին:

Հանդիպման 2-րդ մասում «Ազգի» խմբագիրը պատասխանեց ներկաների հարցերին, որոնք վերաբերում էին հայրենական մամուլի խնդիրներին, ապագային եւ հեռուստատեսությանը: Առանձին հարց տրվեց նախագահական վերջին ընտրություններին ու դրանց հետեւած միջադեպերին ու զարգացումներին, որի կապակցությամբ Հ. Ավետիքյանը հայտարարեց, որ այդ ժամանակ կարեւորագույն Հայաստանից բացակա լինելու պատճառով ի վիճակի չէ զգալի հավելում կատարելու ներկա լրագրողների իմացածի վրա: Այնուամենայնիվ, նա խոսեց այն 4-5 գլխավոր պատճառների մասին, որոնք, իր համոզմամբ, ոչ միայն անխուսափելի, այլեւ անհրաժեշտ էին դարձնում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերընտրությունը նախագահական պաշտոնում: Ինչ վերաբերում է նախընտրական քարոզչությանը, կառավարական թերթերի ու հեռուստատեսության աշխատանքը նա որակեց ծախսային եւ ըստ ամենայնի վնասակար Տեր-Պետրոսյանի համար: Իսկ «Նոր կեանք» շաբաթաթերթի աշխատակցի այն հարցին, թե ներկայումս ի՞նչ վիճակ է տիրում ՌԱԿ-ում, Հ. Ավետիքյանը ընդգծեց, որ Հայաստանում ՌԱԿ-ը այժմ իր [illegible]

Նույն օրը առավոտյան «Ազգի» խմբագիրը եղել էր Ա. Տիգրանյան վարժարանում [illegible] 10-րդ եւ 11-րդ դասարանների աշակերտության հետ, եւ [illegible]

պագա բանակցությունների հաջող ելքի կապակցությամբ: Նա մտավախություն հայտնեց, որ Հայաստանում նախագահական ընտրություններին հետեւած անբարենպաստ զարգացումների հետեւանքով սփյուռքում եկեղեցու միության բանակցությունները կարող են անհաջողության մատնվել:

Նույն օրը Հ. Ավետիքյանը եղավ նաեւ Միացյալ հայկական հիմնադրամի գրասենյակում, որն առայժմ 84 մարդասիրական բեռների ինքնաթիռով օգնություն է առաքել Հայաստան: Գրասենյակի տնօրեն Հարութ Սասունյանի հետ զրույցից պարզվեց, որ վերջին, ինչպես նաեւ առաջիկա բեռների հիմնական բեռը կլինեն բժշկական կազմածները, դեղորայքը, կանխարգելիչ պատվաստները:

Այնուհետեւ, «Ազգի» խմբագիրն այցելեց Լոս Անջելեսում ՀԲԸ Միության գրասենյակ, որտեղ ընդունվեց Միության վարիչ տնօրեն Բաբկեն Գարբուշյանի կողմից, որը զրույցի ընթացքում ներկայացրեց գաղութի կյանքը եւ այդ ֆոնի վրա Բարեգործականի կրթական ու մշակութային դերը:

Երեկոյան Հ. Ավետիքյանը «Ռեդ լայոն» հյուրանոցում հանդիպեց «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Արեւմտյան ափի մասնաճյուղի նախագահ, փաստաբան Րաֆֆի Ուրֆալյանի հետ: Երկժամյա հանդիպման ընթացքում վերջինս ներկայացրեց Ստեփանակերտ-Երեւան-Լոս Անջելես վերջին հեռուստամարաթոնի աշխատանքների արդյունքները, դրանցից [illegible] գումարը, հիմնադրամի աշխատանքները, հաջողությունները [illegible] մասին իր դիտարկումները: Իր հերթին, գնահատելով [illegible] ձեռքբերումները, «Ազգի» խմբագիրը դիտել տվեց, որ հիմնադրամը պետք է [illegible] Հայաստանի կառավարության հետ [illegible] Միաժամանակ նա մտահոգություն հայտնեց, որ [illegible]

Լոս Անջելեսում իր [illegible] Հ. Ավետիքյանը [illegible] 2 հանդիպում ունեցավ տեղի ԹՄՄ վարչության, ՌԱԿ տեղի մի շարք գործիչների հետ:

ԼՈՌԻ

Վանաձորի փոքր ուրախություններն ու մեծ հոգսերը

Վանաձորի երկու թաղամասերում փոքր ուրախություններ էին: Այստեղ էին ժամանել Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի գործադիր գրասենյակի մի խումբ աշխատողներ գրասենյակի տնօրեն Գագիկ Խաչատրյանի գլխավորությամբ: Նրանց դիմավորեցին Վանաձորի քաղաքապետ Անդրանիկ Հարությունյանը եւ այդ թաղամասերի բնակիչները: Համաշխարհային բանկի տրամադրած վարկերով վերանորոգվել էին յոթ բնակելի շենքերի ջրագծերը: Դրանք 15-16 տարվա շենքեր են, որոնց ջրատար խողովակները փտել, շարքից դուրս էին եկել: Բնակիչները իրենց երախտագիտությունն էին հայտնում նրա համար, որ 5-6 տարի ընդմիջումից հետո վերջապես իրենց բնակարաններում ջուր ունեցան: Սակայն նույն վիճակում են հարյուրավոր բնակելի շենքեր, հասարակական շենքեր, ինչպես նաեւ երկրաշարժից հետո կառուցված ժամանակավոր տնակները: Մոտենում է ձմեռը. ի՞նչ է արվում դրանք վերանորոգելու, քաղաքի ջեռուցումը ապահովելու ուղղությամբ, ուրիշ ի՞նչ աշխատանքներ է այստեղ կատարում սոցիալական ներդրումների հիմնադրամը: Այս հարցերով դիմեցինք Վանաձորի քաղաքապետ Անդրանիկ Հարությունյանին:

Հիմնադրամի հետ մեր համագործակցությունը լավ արդյունքներ է տալիս: Ես, որպես քաղաքապետ, լավ իմանալով մեր քաղաքի հոգսերը, առաջնահերթությունը տալիս եմ ջրատարներին, կոյուղու գծերին, որոնք երկար տարիներ չեն նորոգվել եւ որոնց գումարվել են երկրաշարժի ավերածությունները: Հիմնադրամը նորերով փոխարինել է տասնյակ շենքերի ջրագծեր, ներկայումս ընթացքի մեջ են թիվ 11, 17 դպրոցների, թիվ 3 պոլիկլինիկայի կոյուղու ու դարձյալ ջրագծերի նորոգման աշխատանքները: Կան մի շարք ծրագրեր, որոնք ձեւավորման ընթացքի մեջ են:

Այդ աշխատանքները, համեմատած մեր քաղաքի բազում հոգսերի հետ, քիչ են, բայց տեղական բյուջեի հնարավորությունները այնքան սուղ են, որ բնակչության սոցիալական ծանր վիճակը շատ թե քիչ թեթեւացնելու միակ ճանապարհը առայժմ սա է: Ես իմ երախտագիտությունն եմ հայտնում Համաշխարհային բանկին ու հիմնադրամի Հայաստանի գրասենյակին, եւ ինձ պարտավորված եմ համարում բոլոր ուժերը լարել, բոլոր ծառայությունները ի մի բերել՝ այս հնարավորությունը արդյունավետ օգտագործելու համար:

– Մի քանի օր առաջ ՀՀ ԱԺ-ում պատգամավորները հանդես եկան հարցադրումներով, որոնց պատասխանում էին վարչապետն ու նախարարները: Բարձրացվեց ժամանակավոր տնակների հարցը, որոնք երկրաշարժից հետո տեղադրվել են Գյումրիում, Վանաձորում, աղետյալ այլ բնակավայրերում ու մինչեւ հիմա չեն նորոգվել: Մոտենում է ձմեռը, այդ տեսակետից ինչպիսի՞ն է վիճակը Վանաձորում:

– Այդ հարցը հիմա շատ հրատապ է, քանի որ ե՛ւ կազմակերպված, ե՛ւ անկազմակերպ տնակային թաղամասերը բավականին վատ վիճակում են: Աղետի գոտու վերականգնման ծրագիրը նախատեսված է եղել երկու տարվա համար, տիտանիության նույնքան ժամկետի համար են եղել նախատեսված նաեւ այդ տնակները, բայց անցել է ութ տարի, եւ դրանք արդեն շարքից դուրս են եկել: Պատահական չէ, որ ե՛ւ անցյալ տարի, ե՛ւ այս տարի համաճարակի բռնկում եղավ: Դա պայմանավորված է նրանով, որ ջրի խողովակներն ու կոյուղու գծերը հնացած են: Դա այն հարցն է, որին պետք է հրատապ անդրադառնալ եւ միջոցներ հատկացնել: Մենք բազմիցս ձեռնամուխ ենք եղել այդ գործին, բայց ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով չհաջողվեց շատ թե քիչ աշխատանք կատարել: Ես այդպիսի ծրագիր ունեմ՝ 1997 թ. բնակարանային շինարարության միջոցով երկու խուսափ տնակային ավաններից մեկից ազատվել՝ բնակչությանը վերաբնակեցնելով նորակառույց շենքերում: Ինչ վերաբերում է դրանց վերանորոգման համար հատկացվելիք պետական միջոցներին, ես նույնպես լսել եմ վարչապետի խոսքը ԱԺ-ում: Եթե այդպիսի միջոցներ իրոք հատկացվեն, ես երաշխավորում եմ, որ ամեն ինչ կանենք դրանք իրենց նպատակին ծառայեցնելու համար:

– Որքա՞ն միջոցներ են պետք այդ ծրագիրն իրականացնելու համար:

– Ամբողջությամբ ճշգրիտ չեմ հաշվարկել, բայց կարող եմ ասել, որ միայն 5-րդ տնակային ավանի ջրատարները, կոյուղու գծերը եւ մյուս վերանորոգումները կատարելու համար անհրաժեշտ է շուրջ 5,5 միլիոն դրամ:

– Ինչպե՞ս է Վանաձորը նախապատրաստվում առաջիկա ձմռանը, խոսքը ջեռուցման մասին է:

– Ջեռուցման միջոցներն են՝ էլեկտրաէներգիան, փայտը, ամերիկյան նավթը եւ, իհարկե, ամենագլխավորը՝ պետական ջեռուցումը: Էլեկտրաէներգիան ներկայումս շուրջօրյա է, եւ բնակչությունը կարողանում է դրա դիմաց վճարել: Ինչպիսին կլինի ձմռանը, չեմ կարող ասել: Անտառների պահպանությունը եւ միաժամանակ փայտի մատակարարումը ապահովելու համար պետք է ցուցաբերենք ճիշտ ծրագրված եւ համակարգված մոտեցում: Պետական ջեռուցման մասին. ներկայումս կառավարությունը նախապատրաստում է «Ջերմ» ծրագիրը: Հիմնական հարցը հետեւյալն է՝ ինչ աստիճանի է բնակչությունը ի վիճակի վճարել: Անցյալ տարվա հարցումների ժամանակ վճարելու պատրաստակամություն հայտնեց բնակչության 10-15 տոկոսը, բայց կարողացավ վճարել ընդամենը տասը տոկոսը: Կարծում եմ, որ այս տարի էլ նույնը կլինի: Կառավարությունը անցյալ տարի հարց էր դրել, որ ծախսերի գոնե 75 տոկոսը վճարեն բնակիչները: Թե այս տարի ինչ է որոշվել, ինձ հայտնի չէ: Նորից մի դժվար ձմեռ է սպասվում, ստիպված ենք հույսներս դնել կառավարության աջակցությանը, ամերիկյան նավթին եւ դարձյալ ու դարձյալ ապավինել բնակչության համբերատարությանը ու դիմացկունությանը:

[illegible]

«Փրկենք երեխաներին» կազմակերպությունը զարգացման ծրագրեր է իրագործում Թումանյանում

Ինչպես տեղեկացանք «Փրկենք երեխաներին» ամերիկյան բարեգործական կազմակերպության Թումանյանի գոտու պատասխանատու Ռոբերտ Սարգսյանից, կազմակերպությունը համայնքներում իրագործում է զարգացման երեք ծրագիր:

Ախթալայի խմելու ջրի 1,7 կմ երկարությամբ ջրատարի վերականգնման ծրագիրն արդեն իրագործվել է: [illegible] դպրոցի [illegible] ծրագիրն է, որի նախագծային արժեքը [illegible] դոլար է: Աշխատանքները ընթացքի մեջ են եւ կավարտվեն դեկտեմբերի 1-ին:

[illegible] 570 մետր երկարությամբ [illegible] ջրատարի վերականգնման եւ 1200 մետր երկարությամբ նոր ջրատարի անցկացման աշխատանքները, [illegible]

[illegible]

ԱԶԳ

Սերիճ կյանք

Վերջին 20-25 օրերի իրողությունները, ծանր մտասանջությունների առիթ հանդիսանալուց զատ, ինձ համար եղան նաեւ ցավագին հետեւությունների ժամանակաշրջան: Այն, ինչ մինչ այժմ ընկալում էի բնազդորեն, ինչ-որ տեղ՝ ինքս ինձ կասկածելով, այժմ, ավաղ, վեր է ածվել... համոզմունքի: Այն է՝ սեպտեմբերի 25-ը եղավ, թանզի մենք, բոլո՛րս, գրեթե առանց բացառության, հանդիսանում ենք... ամբողջատիրական համակարգի «հարազատ» ժառանգորդները, մեր հոգեբանության, մտածողության, նույնիսկ գեների մեջ կրում ենք այդ զարհուրելի «հիվանդության» աներեւույթ «մանրէները», որը մեզ թույլ չի տալիս վեր բարձրանալ մինչեւ... Ազատության քաղաքակիրթ ըմբռնումը:

Այդ «հիվանդության» ախտանիշ-

ների բացահայտմանն ուզում եմ նվիրել հոդվածների մի շարք, հուսալով, թե մի շատ փոքրիկ մասնակցություն տեղի բերեմ մեր հասարակական օրգանիզմի առողջացմանը: Որովհետեւ եթե չգիտակցենք, որ «հիվանդ» ենք եւ առավել եւս՝ ինչո՛վ, նշանակում է ինքներս մեզ դատապարտենք երբեք չառողջանալու, ինչպես ազատ ու քաղաքակիրթ երկիր չդառնալու անվախճան տառապանքին:

Արդ, առաջին «ախտանիշը»՝ մեր վերաբերմունքը իշխանության հանդեպ ընդհանրապես եւ Հայաստանի ներկա իշխանությունների նկատմամբ՝ ի մասնավորի:

Գորբաչովյան «վերակառուցման» շրջանի հասարակագիտական ուսումնասիրություններում առաջին անգամ փորձ արվեց հասկանալ այն հրեշավոր երեւույթը, որ Ստալինի մահից հետո մեղմանում անվանվում էր ու մինչեւ օրս էլ ընդունվում է իբրեւ «անհատի պաշտամունք»: Պրոֆեսորներ Գոզմանը, Էդկինդը, այլոք առաջ քաշեցին, ըստ իս, անչափ կարեւոր այն դրույթը, թե խորհրդային հասարակության մեջ չի եղել «անհատի պաշտամունք», եղել է, կա եւ չի հաղթահարվում մի շատ ավելի սոսկալի բան՝ իշխանության պաշտամունքը, իսկ «անհատի պաշտամունքը» դրա դրսեւորման սոսկ ամենաայլանդակ ձեւերից մեկն է, ուրիշ ոչինչ:

Իսկապես, մեր երբեմնի «հզոր ու անծայրածիր» հայրենիքում իշխանության գերկենտրոնացումը բերել էր դրա ֆետիշացման: Խորհրդային մարդիկ բառացիորեն ամեն ինչ ստանում եւ ակնկալում էին միայն եւ միայն իշխանությունից: Միջազգային խաղաղությունը, լավածության բուլացումը, երկրի պաշտպանունակության ամրապնդումը հասարակական հոգեբանությանը հրամցվում էր իբրեւ իշխանությունների բացառիկ «ծառայություն»: Նրանք էին, որ իրենց «իմաստուն լենինյան արտաքին քաղաքականությամբ» խափանում էին «միջազգային իմպերիալիզմի բոլոր սադրանքները», որն այլ երազանք չուներ՝ գիշեր-ցերեկ մտածում էր միայն այն մասին, թե ինչպե՞ս աշխարհը նետի միջուկային հրդեհի երախը, կործանի կյանքը, սերկացնի երկրագնդի ազատասեր ժողովուրդներին, կասեցնի պատմության «օբյեկտիվ ընթացքը» դեպի սոցիալիզմ ու «կոմունիզմի լուսավոր գագաթներ»:

Ինչ վերաբերում է երկրի ներքին կյանքին, այստեղ նույն այդ իշխանության գերկենտրոնացումը արդեն անվերապահորեն, նույնիսկ առանց պրոպագանդայի, տարերայնաբար վկայում էր, որ միլիոնավոր մարդիկ անտարակուսորեն կախված են իշխանությունների «ողորմածությունից»: Գները կարգավորում էր ոչ թե տնտեսական օրենքը, այլ իշխանությունների քմահաճույքը: Մարդն իր բնակարանը ստանում էր իշխանությունից, իշխանությունն էր լուծում այդ բնակարանի քանդման, էլեկտրամատակարարման, աղբահանության, մարդու կենսամակարդակի բարելավման հարցերը: Քաղաքացին աշխատանքի, ուսման, առողջության վերականգնման, հանգստի, կենսաթոշակի, նպաստի, մի խոսքով՝ իր բնական ու հոգեւոր անխտիր բոլոր պահանջմունքների բավարարման համար պարտական էր միայն եւ միայն... իշխանություններին: Անջրպետված մնացած աշխարհից, մեր մտքով անգամ չէր անցնում, որ այլուր գոյություն ունեն, ասենք, առողջապահության կազմակերպման կամ կենսաթոշակային ապահովման այլ, շատ ավելի կատարյալ համակարգեր, թան... պետականը, որ իրենց կենցաղային հազար ու մի հոգսեր հոգալու համար «նզովյալ Արեւմուտքում» քաղաքացիները ստեղծում են ինքնակառավարման մարմինները, սկսած դատարաններին «կարգադրելու» հեռախոսային իրավունքից, վերջացրած մոտիկներին ու հարազատներին պետական գնով կահույք կամ... առանձնակներ տրամադրելու միջնորդության հնարավորությունը, թանզի պետական գներին զուգահեռ, ավաղ, գործում էին նաեւ... «դախլի տակի» գները...

«Այլից ընկած», պաշտոնազրկված մարդը ակնթարթորեն կորցնում էր ամեն ինչ՝ սկսած աշխատասենյակից ու ծառայական ավտոմեքենայից մինչեւ... մտերիմների ակնածանքն ու սերը, մանավանդ որ պաշտոնազրկվածի հետ նախկին հարաբերությունները պահպանելը ամենեւին անվտանգ չէր նրա շրջապատի համար...

Այստեղից՝ պաշտոնի, ասել է՝ իշխանության համընդհանուր պաշտամունքը թե՛ շարքայինների, թե՛ աստիճանավորների համար, որը շարունակ-

վում է նաեւ... այսօր:

Պաշտոնազրկված նախարարն, օրինակ, միանգամից «անհետանում» է հասարակական հրապարակից, ասես չի էլ եղել: Հազվադեպ բացառությունները չհաշված (Րաֆֆի Հովհաննիսյան, Դավիթ Շահնազարյան, Խոսրով Հարությունյան), նրանց մեծ մասն այլեւս չի վերադառնում իր մարդկային արժանապատվությունը ցույց տվող գործունեության, ավելի ճիշտ՝ չի գտնում դրա հնարավորությունը եւ, մեծ մասամբ, «համալրում է» ոճրածին ոճրագործների շարքերը: Որովհետեւ հայ հասարակության մեջ իշխանությունը մնում է իբրեւ հոգեբանական գերարժեք, բացարձակ արժեք, որի ձեռք բերմանն ու պահպանմանը զոհաբերվում է գրեթե ամեն ինչ՝ արժանապատվություն, քաղաքական կեցվածք, համոզմունք: Քծնանքը, շողոքորթությունը, արեւելաստիական ծագմամբ պաշտոնամեծարությունը եղել եւ մնում են պաշտոնին կառչած մնալու արատավոր միջոցները, որոնք գնալով ձեռք են բերում առավել մերժելի դրսեւորման ձեւեր: Պաշտոնատարների իրավական բացարձակ անպաշտպանվածությունը, ամեն վայրկյան վերադաս պետի անբարյացակամության արժանանալու եւ զբաղեցրած դիրքից զրկվելու վտանգը դամոկլյան սրի պես կախված է յուրաքանչյուրի գլխին, եւ դա ծնում է ոչ միայն քծնանք ու շողոմանք, այլեւ... կաշառակերություն: Այո՛, կաշառակերություն, որովհետեւ ամեն պաշտոնյա, համոզված չլինելով, որ իր հետագա մնալն ու առաջխաղացումը կախված է իր աշխատանքի արդյունավետությունից, կամա-ակամա ձգտում է որքան հնարավոր է օգտվել պաշտոնի ընձեռած հնարավորություններից, քանի դեռ այն իր ձեռքից ... չեն խլել:

Մեր հասարակության առողջացման առաջին միջոցը, ըստ իս, իշխանության այս ֆետիշացումից ձերբազատվելն է: Իշխանությունը ոչ մեկի համար չպիտի ունենա կյանքի արժեք, եւ նրանից զրկվելը չպիտի նշանակի բարոյական մահ: Պետք է վերացնել պաշտոնի տված բոլոր արտոնությունները: Այն պիտի լինի ծառայություն պետությանը, եւ ոչ դրա անվան տակ՝ նրտասկամոդվի սեփական անհագուրդ պահանջների բավարարմանը:

Միայն այն հասարակությունը, որը սեփական իշխանություններին դիտում է իբրեւ իր ինքնակառավարման «պատասխանատուների» եւ ո՛չ «տերերի», միայն այն հասարակությունը, որի պետք է միշտ մերժված լինի իշխանությունների «կախարդական հմայքն ու ձգողականությունը», որը հաղթահարել է իր գոյության ակունքը իշխանությունների մեջ տեսնելն ու իր բոլոր ձեռքբերումները կամ ձախողումները իշխանություններին վերագրելը, միայն այդ հասարակությունը կկարողանա կերտել քաղաքակիրթ պետություն...

ՄՆԱՑՈՐԴԱԾ

Ամբողջատիրական «հիվանդությունը»

Նախագահական ընտրությունները, դրան հաջորդած իրադարձությունները դեռ երկար կհուզեն հայ հասարակական միտքը: Անգամ տասնամյակներ, նույնիսկ, ո՞վ գիտե, հարյուրամյակներ հետո էլ մարդիկ կփորձեն հասկանալ, թե ի՞նչ կատարվեց մեզ հետ այս օրերին, ինչո՞ւ տեղի ունեցավ այս երկփեղկումը, ինչո՞վ էր բացատրվում այս հարամերժ բեւեռացումը: Այդ, իհարկե, փորձում ենք հասկանալ նաեւ մենք, որովհետեւ այլապես անկարելի պիտի լինի ճգնաժամի հաղթահարման ուղիներ գտնելը, ողբերգական բախումների նոր հնարավորության բացառումը, առանց որի չկա եւ չի կարող լինել որեւէ կայունություն, որեւէ առաջընթաց:

ների բացահայտմանն ուզում եմ նվիրել հոդվածների մի շարք, հուսալով, թե մի շատ փոքրիկ մասնակցություն պիտի բերեմ մեր հասարակական օրգանիզմի առողջացմանը: Որովհետեւ եթե չգիտակցենք, որ «հիվանդ» ենք եւ առավել եւս՝ ինչո՛վ, նշանակում է ինքներս մեզ դատապարտենք երբեք չառողջանալու, ինչպես ազատ ու քաղաքակիրթ երկիր չդառնալու անվախճան տառապանքին:

Արդ, առաջին «ախտանիշը»՝ մեր վերաբերմունքը իշխանության հանդեպ ընդհանրապես եւ Հայաստանի ներկա իշխանությունների նկատմամբ՝ ի մասնավորի:

Գորբաչովյան «վերակառուցման» շրջանի հասարակագիտական ուսումնասիրություններում առաջին անգամ փորձ արվեց հասկանալ այն հրեշավոր երեւույթը, որ Ստալինի մահից հետո մեղմանում անվանվում էր ու մինչեւ օրս էլ ընդունվում է իբրեւ «անհատի պաշտամունք»: Պրոֆեսորներ Գոզմանը, Էդկինդը, այլոք առաջ քաշեցին, ըստ իս, անչափ կարեւոր այն դրույթը, թե խորհրդային հասարակության մեջ չի եղել «անհատի պաշտամունք», եղել է, կա եւ չի հաղթահարվում մի շատ ավելի սոսկալի բան՝ իշխանության պաշտամունքը, իսկ «անհատի պաշտամունքը» դրա դրսեւորման սոսկ ամենաայլանդակ ձեւերից մեկն է, ուրիշ ոչինչ:

Իսկապես, մեր երբեմնի «հզոր ու անծայրածիր» հայրենիքում իշխանության գերկենտրոնացումը բերել էր դրա ֆետիշացման: Խորհրդային մարդիկ բառացիորեն ամեն ինչ ստանում եւ ակնկալում էին միայն եւ միայն իշխանությունից: Միջազգային խաղաղությունը, լավածության բուլացումը, երկրի պաշտպանունակության ամրապնդումը հասարակական հոգեբանությանը հրամցվում էր իբրեւ իշխանությունների բացառիկ «ծառայություն»: Նրանք էին, որ իրենց «իմաստուն լենինյան արտաքին քաղաքականությամբ» խափանում էին «միջազգային իմպերիալիզմի բոլոր սադրանքները», որն այլ երազանք չուներ՝ գիշեր-ցերեկ մտածում էր միայն այն մասին, թե ինչպե՞ս աշխարհը նետի միջուկային հրդեհի երախը, կործանի կյանքը, սերկացնի երկրագնդի ազատասեր ժողովուրդներին, կասեցնի պատմության «օբյեկտիվ ընթացքը» դեպի սոցիալիզմ ու «կոմունիզմի լուսավոր գագաթներ»:

Ինչ վերաբերում է երկրի ներքին կյանքին, այստեղ նույն այդ իշխանության գերկենտրոնացումը արդեն անվերապահորեն, նույնիսկ առանց պրոպագանդայի, տարերայնաբար վկայում էր, որ միլիոնավոր մարդիկ անտարակուսորեն կախված են իշխանությունների «ողորմածությունից»: Գները կարգավորում էր ոչ թե տնտեսական օրենքը, այլ իշխանությունների քմահաճույքը: Մարդն իր բնակարանը ստանում էր իշխանությունից, իշխանությունն էր լուծում այդ բնակա-

ներ եւ ամենեւին էլ «կախ չեն ընկնում» իշխանություններից...

Հաղթահարե՞լ է հայ հասարակությունն այս հոգեբանությունը: Ոչ, եւ հազար անգամ՝ ոչ: Առաջվա նման մեր բնակչության ճնշող մեծամասնությունը շարունակում է մնալ նախկին պատրանքների գերին: Ամեն մի չնչին առիթով հայհոյում են... իշխանություններին, սկսած բնակչահագործման դեռեւս գոյություն ունեցող տեղամասերի պետերից, վերջացրած... վարչապետո՛վ: Մարդը չի կարողանում, չի ուզում ըմբռնել, որ հասարակարգ է փոխվել, որ վարչապետը պարտավոր չէ լուծել անձամբ իր բնակարանի վերանորոգման, քեռուցման, իր ամուսնու մահուության եւ նման հարցեր: Մարդն առաջվա նման ուզում է օգտվել գրեթե ծրի առողջարանային ուղեգրերից, ինքնաթիռի անչափ մատչելի տոմսերից, պետական այլեւայլ ծառայությունների չնչին վարձավճարներից, չգիտակցելով, որ այս համակարգում գործում է գնագոյացման այլ մեխանիզմ, որ վարչապետը չի կարող կամայական որոշմամբ որեւէ բնագավառում որեւէ ապրանքի կամ ծառայության գին իջեցնել՝ առանց պետական բյուջեից դրա ներկայիս ցիրոցը բավարար փոխհատուցում տալու:

Նախկինում էլ, իհարկե, այդ փոխհատուցումը կար, բայց հասարակության համար դա աննկատ էր, որովհետեւ ողջ երկրի նյութական միջոցները կենտրոնացվում էին իշխանությունների ձեռքին եւ այդտեղից, վերաբաշխման մեխանիզմներով, իջեցվում մինչեւ... յուրաքանչյուրիս բնակարանը: Ահա եւ սովխոզներում արտադրվող մեկ կիլոգրամ միսը, որի իրական ինքնարժեքը երբեք պակաս չէր լինում 10 եւ ավելի ռուբլուց, վաճառվում էր... 2 ռուբլով: Սովխոզները դրա դիմաց փոխհատուցում էին ստանում պետական այլ խողովակներով, բայց դա սպառողի ի՞նչ հոգն էր: Նա այսօր էլ կարոտով հիշում է այդ 2 ռուբլիանոց միսը, միամտաբար ենթադրելով, թե այժմյան հարյուրապատիկ բանկ գները... Հրանտ Բագրատյանի «չար կամքի» հետեւանքն են:

Ոչ պակաս անբնական հոգեվիճակում էին իրենք իշխանության երկար սանդուղքի բոլոր աստիճանները զբաղեցնող պաշտոնյաները:

Այն ամենը, ինչ նրանք երազում էին եւ ուզում էին ստանալ, ձեռք էին բերում միմիայն իշխանության շնորհիվ: Շրջապատի հարգանքը, ակնածանքը, պետականորեն տրվող եւ ապօրինի հացված արտոնությունները, սկսած պետական «դաչաներից» օգտվելուց, վերջացրած առանց հերթի ուղեգրության տոմս ձեռք բերելու կամ բարտոնի առաջին շարքերում նստելու իրավունքը: Նրանց տրվում էր միայն այն ժամանակ եւ այնքան ժամանակ, քանի դեռ նրանք մնում էին... պաշտոնում:

Որքան բարձր էր պաշտոնը, այնքան մեծ էր բարիքներից օգտվելու շառավիղ-

վում է նաեւ... այսօր:

Պաշտոնազրկված նախարարն, օրինակ, միանգամից «անհետանում» է հասարակական հրապարակից, ասես չի էլ եղել: Հազվադեպ բացառությունները չհաշված (Րաֆֆի Հովհաննիսյան, Դավիթ Շահնազարյան, Խոսրով Հարությունյան), նրանց մեծ մասն այլեւս չի վերադառնում իր մարդկային արժանապատվությունը ցույց տվող գործունեության, ավելի ճիշտ՝ չի գտնում դրա հնարավորությունը եւ, մեծ մասամբ, «համալրում է» ոճրածին ոճրագործների շարքերը: Որովհետեւ հայ հասարակության մեջ իշխանությունը մնում է իբրեւ հոգեբանական գերարժեք, բացարձակ արժեք, որի ձեռք բերմանն ու պահպանմանը զոհաբերվում է գրեթե ամեն ինչ՝ արժանապատվություն, քաղաքական կեցվածք, համոզմունք: Քծնանքը, շողոքորթությունը, արեւելաստիական ծագմամբ պաշտոնամեծարությունը եղել եւ մնում են պաշտոնին կառչած մնալու արատավոր միջոցները, որոնք գնալով ձեռք են բերում առավել մերժելի դրսեւորման ձեւեր: Պաշտոնատարների իրավական բացարձակ անպաշտպանվածությունը, ամեն վայրկյան վերադաս պետի անբարյացակամության արժանանալու եւ զբաղեցրած դիրքից զրկվելու վտանգը դամոկլյան սրի պես կախված է յուրաքանչյուրի գլխին, եւ դա ծնում է ոչ միայն քծնանք ու շողոմանք, այլեւ... կաշառակերություն: Այո՛, կաշառակերություն, որովհետեւ ամեն պաշտոնյա, համոզված չլինելով, որ իր հետագա մնալն ու առաջխաղացումը կախված է իր աշխատանքի արդյունավետությունից, կամա-ակամա ձգտում է որքան հնարավոր է օգտվել պաշտոնի ընձեռած հնարավորություններից, քանի դեռ այն իր ձեռքից ... չեն խլել:

Մեր հասարակության առողջացման առաջին միջոցը, ըստ իս, իշխանության այս ֆետիշացումից ձերբազատվելն է: Իշխանությունը ոչ մեկի համար չպիտի ունենա կյանքի արժեք, եւ նրանից զրկվելը չպիտի նշանակի բարոյական մահ: Պետք է վերացնել պաշտոնի տված բոլոր արտոնությունները: Այն պիտի լինի ծառայություն պետությանը, եւ ոչ դրա անվան տակ՝ նրտասկամոդվի սեփական անհագուրդ պահանջների բավարարմանը:

Միայն այն հասարակությունը, որը սեփական իշխանություններին դիտում է իբրեւ իր ինքնակառավարման «պատասխանատուների» եւ ո՛չ «տերերի», միայն այն հասարակությունը, որի պետք է միշտ մերժված լինի իշխանությունների «կախարդական հմայքն ու ձգողականությունը», որը հաղթահարել է իր գոյության ակունքը իշխանությունների մեջ տեսնելն ու իր բոլոր ձեռքբերումները կամ ձախողումները իշխանություններին վերագրելը, միայն այդ հասարակությունը կկարողանա կերտել քաղաքակիրթ պետություն...

[illegible] ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԵՐԳԻԾԱՆՔ

Իշխանավորն ու չարչին

Թումանյանական

- Հե՜յ, լավ ամերիկյան ծամոն, իրանական վաֆլի, Բաղդադի խուրմա, թուրքական չամիչ, Աղեսի հալվա...- այսպես կանչելով մի ափից մյուսը, չարչին կերպ մտած շրջում էր իշխանավորը:

Ամեն օր նազիր-վեզիրները, որոնք վինակազիրներ են կոչվում, բազմաթիվ թվեր էին բերում, ԱՄՆ երկրների հետ համեմատած տոկոսներ ու քառակուսի արմատներ ձեռագիր, մեքենագիր, համակարգչային տեքստերով եւ ապացուցում, որ մարդիկ նվազագույն աշխատավարձով ամեն ինչ գնում են ու դեռ դրամի մնացորդն էլ չեն իմանում ինչ անեն, որ ժողովրդի միայն տասնհինգ տոկոսն է միջակ աղքատ, մյուսները հարուստ են: Ու քանի որ դոլարային սարքերին ինքը թվաբանության դասերին մի քիչ ուշադիր չի եղել, ուստի հավատում էր: Հերթական գեկույցները լսելուց հետո, ինչպես միշտ, կուշտուկուռ կերավ խմեց, թիկն տվեց աթոռի մեջքին վրա, վառեց «Մարլբորո» ծխախոտը եւ

- Ուխա՛յ, իմ ժողովուրդը որքան կուշտ է աղքատ:

Բայց մեկ-մեկ ակամայից էր հառանում եւ անհեր թերթերում էլ կարդում էր, որ այդ թվերն իբր կեղծ են, եւ ժողովուրդը տառապում է աղքատությունից: Եվ ահա շահ-Աբբասի նման չարչու կերպ մտած, դուրս է եկել անձամբ պարզելու ճշմարտությունը:

- Չարչի՛ ախպեր, չարչի՛ ախպեր...

- Տո՛, ինչ չարչի ախպեր, նրանց դարն անցել է, ես բիզնեսմեն եմ:

- Բիզնեսմեն ախպեր ջան, բիզնեսմեն ախպեր, առ էս տասը դրամը, մի վաֆլի տուր երեխի համար:

- Ի՞նչ դրամ, ինչ ֆլան-ֆստան, դոլարով է:

- Վույ, բիզնեսմեն ախպեր, դոլարը որտեղի՞ց, մենք աղքատ մարդ ենք...

- Իմ երկրում... որ, էս երկրում աղքատ չկա, խաբում եք, որ հարկ չտաք, դուք ավանդաբար խորամանկ ժողովուրդ եք, աղքատ կձեւանաք, իսկ դուք լավ եք ապրում: Հիշո՞ւմ եք մի ժամանակ որքան մուրացկան կար, իսկ հիմա չկան, բոլորը հարստացել են:

- Չեն հարստացել, բիզնեսմեն ախպեր, մեռել են, իրենց կյանքն ու արեւը բաշխել են քեզ...

- Բժշկի գնային, չմեռնեին:

- Բժշկությունը դոլարով է, չարչի ախպեր, չունենք:

- Բժշկությունը ձրի է: Թեեւ ես չարչի եմ, այսինքն բիզնեսմեն, բայց բոլոր օրենքները գիտեմ, ձրի է:

- Սուտ է, բիզնեսմեն ախպեր, ասում են իշխանավորը ներքին կարգով կարգադրել է փողով բուժեն, փողն էլ իր հետ կիսեն:

- Ի՞ն ի՜նչ... ի՞նչ է արել իշխանավորը մեզ վատ: Գազան կոմունիստների լծից փրկել է, մեզ անկախություն եւ ազատություն է տվել: Գիշեր-ցերեկ տանջվելով աշխատում էիք, իսկ հիմա ազատ եք ուզեք քնեք, ուզեք գարթնեք, ուզեք չեք էլ զարթնի...

- Ո՞նց ապրենք, զորությո՞ւն անենք:

- Իսկ ինչու ոչ: Բայց սեղանին ներքին ձեռք չտաք, սեփական, մասնավոր օբյեկտի, այսինքի ձեռք չտաք, ինչ-

ի՞նչ չեք:

- Կոմունիստ եմ եղել, չարչի ախպեր, հետո դարձել եմ հնչակյան, հետո դաշնակ, հիմա ոչ մի բան եմ:

- Ասում են քոչել եք, մեռել եք, քանի-երեւում մարդ որտեղի՞ց ծլեցիք:

- Դե, բիզնեսմեն ախպեր, դեռ ախր ժողովուրդ ենք, որքան էլ քոչենք, որքան էլ մեռնենք, էլի մի բան կմնա: Մնացողն էլ չենք կարողանում ապրենք, ամեն ինչ թանկ է խիստ:

- Դիմեք Ազգային ժողովին, ձեր ընտրած պատգամավորներին բողոքեք:

- Չենք ընտրել, բիզնեսմեն ախպեր, իրենք են դարձել:

- Պատգամավորությունից հետ կանչեք:

- Էդպիսի օրենք չեն ընդունում, դրանց ձեռից կրակն ենք ընկել, ի՞նչ անենք:

- Իսկ ի՞նչ եք ուզել:

- Ուզել ենք գործադուլ անել, չարչի ախպեր:

- Գործադո՞ւլ,- ծիծաղում է,- մի բան, որ չեք անում, ո՞նց դուլ անեք: Էլ ի՞նչ եք ուզել:

- Ուզել ենք առյուծամրության ակնել...

- Ի՞ ի՞նչ,- չարչու աչքերը մթնացին,- այսինքն հեղափոխությո՞ւն:

- Ուրիշ ճար չունենք, չարչի ախպեր,- ասում է ծերունին:

- Էդպես խոսողներն էլի՞ կան ձեր մեջ:

- Շատ են եղել, անհետացել են, հիմա ես եմ մնացել, ուզում եմ էս մոլորված ժողովրդին մի ճանապարհ ցույց տամ:

- Բայց դու ասացիր, որ նախկին կոմունիստ ու դաշնակ ես, իսկ հիմա ոչ մի բան ես, դարձյալ է ո չինչ չես:

- Գաղափարս մնում է, բիզնեսմեն ախպեր, արյունս մեջ է:

- Ջոկա շուն,- որոտաց չարչի բիզնեսմենը,- ու ակնթարթ հանեց կեղծամը հանեց, տակից դուրս եկավ իշխանավորն ահեղ: Նախարար ցույց, եւ կոմունիստ-դաշնակցական անկուսակցական ծերունին չորեց տեղնուտեղը: Ծոյված բիզնես պահ-զինվորները, որ ամբոխակին ժողովրդի հագուստով խառնված էին ամբոխի հետ, խուժեցին վրա հասան եւ ծերունուն ձեռնաշղթաներ հագցրին:

- Սրան բանտ տարեք,- հրամայեց իշխանավորը,- «Գրոլի» գործով:

[illegible]

ՃՇՏՈՒՄ. Հոկտեմբերի 10-ի «Ազգում» տպագրված «Նանսենին ծնեց Նորվեգիան, բայց նրան կորցրեց ողջ աշխարհը» հոդվածում սխալ է սպրդել. Նանսենը կազմակերպել է ոչ թե 700, այլ 7000 հայ գաղթականների հայրենադարձությունը Ամերիկայից: Վրիպակի համար ներողություն ենք խնդրում հեղինակից:

ԱԶԳ

Միջազգային

Երբ դրական լինի այդ հարցի պատասխանը, առա վերջ է դրվելու պահպանողական կուսակցության տասնութամյա անընդմեջ «իշխանությանը»: Լոնդոնի ֆինանսական թաղամասի կենտրոնում գտնվող Գիլդհոլ դահլիճում հավաքվածների առաջ ելույթ ունենալով Թոնի Բլերը խոսում է այնպիսի քաղաքականության մասին, որը «երկարատեւ լավ ժամանակներ» է խոստանում երկրին:

Առաջ քաշելով այսպես կոչված համընդհանուր շահեր ի զարգացի» ծառայողների եւ բանվորների այն հսկայական խմբին, որ կազմում է ընտրողների 60 տոկոսը: Նոր լեյբորիստական կուսակցությունը իր տպավորիչ կերպով մտել է միջին խավի շարքեր: 1973 թվից սկսած պահպանողականները այնքան էլ չեն մնացել լեյբորիստներից, ինչքան այժմ Մեյջորի օրոք: Բայց Մեյջորը մի հզոր «դաշնակից» ունի, որի անունը ժամանակ է: Նա մինչեւ առաջիկա մայիս ամիսը ժամանակ ունի եւ հավանաբար չի պատրաստվի դրանից շուտ ընտրություններ անցկացնել:

ունենալով մեր այսօրվա աշխարհը ծնավորող միեւնույն սոցիալական եւ տնտեսական ուժերի հետ, փորձում ենք արդիական միջոցներին զուգահեռ պահպանել նաեւ պարկեշտության եւ կարեկցանքի մարդկային հիմնական արժեքը»: «Հեռանկարն այն է, ավելացրել է նա, որ երբ աջերն են ցանկանում ընտրվել, նրանց քայլերը համարվում են լուրջ, «պրոֆեսիոնալ» քաղաքականություն, իսկ երբ ձախերն են նույն ցանկությունն արտահայտում, ապա նրանց համարում են անսկզբունքային: Այո, ես ցանկանում եմ ընտրվել եւ ամեն ջանք կգործադրեմ, որ մենք հաջողության հասնենք»:

ԱՆԳԼԻԱ

Թոնի Բլերն ավելի հեռուն գնացող նպատակներ ունի, քան վարչապետի աթոռն է

Թոնի Բլերն սկսել է վերջին շրջանում բավական մեծ ժողովրդականություն վայելել Անգլիայում: Պահպանողական կուսակցությանը կողմ քվեարկած փաստաբանի եւ համալսարանի դասախոսի որդին լուրջ բարեփոխումներ է մտցրել ընդդիմադիր լեյբորիստական կուսակցության մեջ եւ վճռական քայլեր է ձեռնարկում այդ նույն բարեփոխումները մտցնելու նաեւ ամբողջ երկրում: Հասարակական հարցումների արդյունքում օքսֆորդավարտ քաղաքագետը զգալիորեն առաջ է անցել ներկայիս վարչապետ Ջոն Մեյջորից: Հոկտեմբերի 7-ի «Նյուզուիք» շաբաթաթերթին, որտեղից թարգմանաբար ներկայացնում ենք սույն հոդվածը, տված հարցազրույցում նա նշում է, որ երկիրը փոփոխության կարիք ունի, որ պահպանողականներն այլեւս «հոգնած են ու վարկաբեկված»: Ժողովուրդն այժմ վստահում ու հավատում է նրա խոսքերին: Բայց առաջիկա գարնանը սպասվող ընտրություններին կպաշտպանի՞ արդյոք նրա թեկնածությունը վարչապետի պաշտոնի համար:

Ընտրվելու դեպքում ո՞ւր կտանի նա իրեն վստահված երկիրը: Ջոն Ռենթուլը, որն անցյալ տարի հրատարակել է Բլերի կենսագրությունը, խոստովանում է, որ երկու տարի նրան ուսումնասիրելուց հետո դժվարանում է ասել, թե որոնք են նրա հիմնական համոզմունքները:

Դիտորդների կարծիքով, նրա թուլությունը (իսկ ոմանց համար գրավչությունը) այն է, որ տատանողական, երկդիմի դիրք է բռնում աջերի, ձախերի եւ կենտրոնի միջեւ: Նրա առաջարկած փոփոխությունների թվում են. ա) դասարաններում պարապել ավելի փոքր խմբերի հետ, բ) արդիականացնել աշխատուժը, գ) «կարծր» վերաբերմունք ցուցաբերել հանցագործության եւ դրա պատճառների հանդեպ, դ) կրճատել կառավարության ծախսերը, ե) բարելավել Ազգային առողջապահության ծառայությունից օգտվելու պայմանները, զ) բարելավել հասարակական երթեւեկության աշխատանքները, է) նվազեցնել մթնոլորտի աղտոտվածությունը եւ ը) ընդլայնել թոշակառուների տնտեսական պաշտպանվածությունը: Իսկ միջազգային ասպարեզում «առաջնորդել Եվրոպան, եւ ոչ թե հեռանալ, «դուրս գալ այնտեղից»: Այս բոլորը Ռենթուլի կարծիքով, նրան ձախակողմյան են դարձնում: Մինչդեռ 35-ամյա պահպանողական խորհրդարանական Մայքլ Բեյթսի կարծիքով պահպանողական: Կարելի՞ է ենթադրել, որ նման հակասական կարծիքներ առաջացնող անձնավորությունը փորձում է հաճելի լինել բոլորին:

փարը, նա ցանկանում է, որ մարդիկ «ավելի շատ ծախսեն» եւ «ավելի քիչ հարկեր վճարեն»: Նրա նպատակը ոչ թե պարզապես հաղթանակելն է սպասվող ընտրություններում, այլ ավելի հեռուն գնացող մի բան: «Մենք հաղթանակած կլինենք, երբ առաջիկա ընտրություններում մարդիկ չհարցնեն, թե ո՞րն է գործարարների կուսակցությունը», ասել է նա:

Կարճ ասած, Բլերի գործերն առայժմ հաջող են գնում, մանավանդ Մեյջորի պահպանողական կառավարության «սայթաքումների» շնորհիվ: Նա անհանգիստ մարդ է նաեւ: Երբ չլիներ, չէր կարողանա իր անհույս կուսակցությունը վերածել հզոր մի մեխանիզմի, որը տեսնում է իր առաջ դրված հեռանկարները: Իսկ այդ հեռանկարները բավական նշանակալի են ոչ միայն Անգլիայի համար: Գարնանը սպասվող ընտրություններում Բլերի հաղթանակի դեպքում ակնկալվում է, որ վերջ կգտնեն Եվրոպայի ապագայի վերաբերյալ Մեծ Բրիտանիայի եւ նրա Եվրամիության գործընկերների միջեւ ընթացող տարաձայնությունները: Շուկայական հարաբերությունների անխոնջ պաշտպան լինելով հանդերձ, նա կողմ է նաեւ ազգային ինքնության եւ ավանդական հարաբերությունների որոշ տարրերի պաշտպանությանը: «Երբ Բլերը հաղթի, Եվրոպայում սոցիալ-դեմոկրատական պաշտպանում ստեղծելու գլխավոր դերը նրան է վիճակվելու», ասում է գերմանացի սոցիալիստ խորհրդարանական Ռիզմար Մողարֆը: Հին մայրցամաքում, որտեղ սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարները դեռեւս գրավում են միլիոնավոր մարդկանց, նա անելու շատ բան կունենա:

Առայժմ Բլերի դիրքը բավական հաստատուն է: Կառչելով գաղափարախոսությունից, նրա կուսակցությունը փորձում է իր կողմը գրավել միջին խավին առանց կորցնելու բանվոր դասակարգի ավանդական աջակցությունը: Իր կուսակցությունը վերակազմավորելիս նա չափազանց ուշադիր էր գործում: Հոգ էր տանում, որ յուրաքանչյուր «կառուցվածքային փոփոխություն կամ նորամուծություն հաճելի լի-

Բրիտանիայի տնտեսությունը կայուն է եւ ուժեղ: Միջազգային արժութային հիմնադրամի տվյալներով այս տարի, չորրորդ անգամն անընդմեջ, Բրիտանիայի տնտեսությունը ամենաարագ աճողն է համարվելու ամբողջ Եվրոպայում: Փողի արժեքը կայուն է, եւ երբ այն պահպանվի նույն ձեւով, ապա ընտրողները կարող են ավելի նպաստավոր կարծիք ունենալ Մեյջորի օգտին: Իսկ պահպանողական բարերին, ինչպես միշտ, պատրաստ կլինեն ջախջախելու Բլերին:

Մյուս կողմից, դեռեւս «դասավորված» չեն Բլերի թուլությունները: Հայտնի է, որ նա քրիստոնյա է, մի փաստ, որ ստիպում է որոշ մարդկանց, այդ թվում նաեւ իր կուսակցության անդամներին, մտածել, թե արդյոք նա արժանի է իրենց վստահությանը: Այս հարցի վերաբերյալ բազմակի հարցին պատասխանելով, նա ասել է. «Մենք երկու տարբեր քաղաքական համակարգեր ենք: Մեր առաջ դրված խնդիրները ամբողջովին տարբերվում են միմյանցից: Բայց նմանությունն այն է, որ երկուսս էլ գործ

ՉԵԿՈՒՑԱԳԻՐ

«Ռուսական բանակը կիսաքաղց է եւ բարոյալքված»

«1997 թ. ռուսական բանակի ինքնազգացողությունն ու վիճակը ոչ միայն չեն բարելավվի, այլեւ կվատթարանան, ինչպես բոլոր վերջին տարիներին»՝ այս անմխիթարական կանխատեսումն է արվում Լոնդոնում Ռազմավարական միջազգային ինստիտուտի օրերս հրապարակած զեկուցագրում:

«Ռուսաստանի բոլոր զորատեսակների մարտունակության անկումը, ըստ երեւույթին, կշարունակվի», ասվում է զեկուցագրում: Այնտեղ նշվում է, որ 1995 թ. ռուսական բանակի ֆինանսավորումը կրճատվել է 15 տոկոսով, իսկ 1992 թվականից մինչեւ օրս պաշտպանության ծախսերը նվազել են 45 տոկոսով:

Կանոնավոր ֆինանսավորման բացակայությունը հանգեցրել է մասնավորապես այն բանին, որ ՌԴ ռազմաօդային ուժերի զգալի մասը հայտնվել է ողբալի վիճակում: «Մի շարք էսկադրիլիաներում անձնակազմերը գամված են հողին: Որոշ տվյալների համաձայն, նրանց կամ առհասարակ չեն հատկացվում թռիչքաժամեր, կամ էլ հնարավորություն է տրվում օդ բարձրանալ տարեկան ընդամենը 30 ժամ, որն անբավարար է թռիչքների նվազագույն անվտանգության ապահովման համար, չխոսելով արդեն արդյունավետ մարտունակության պահպանման մասին»:

20 ամիս տեւած Չեչնիայի պատերազմը, որի ընթացքում ապստամբների թույլ զինված ջոկատները ռազմավարությամբ գերազանցում էին ռուսական զորքերին, ակնհայտորեն ցույց է տալիս, թե «որքան է խորացել ճգնաժամը», նշվում է զեկուցագրում:

Օտարերկրացի փորձագետների կարծիքով, ներկայումս Ռուսաստանի զինված ուժերը «լավագույն դեպքում կարող են կասեցնել գրոհայինների հարձակումները եւ, մասնավորապես, պահպանել խոշոր բնակավայրերի ու վարչական կենտրոնների վերահսկողությունը, մինչեւ որ գտնվի խնդրի երկարաժամկետ քաղաքական լուծում»:

Լոնդոնյան հեղինակավոր ինստիտուտի մասնագետների վրա տպավորություն չի գործում նաեւ Ռուսաստանի նոր ռազմական դոկտրինան, որն առաջարկում է շեշտը դնել արագ արձագանքման ուժերի վրա:

Սակայն զեկուցագրի հեղինակները առավել մեծ հոռետեսությամբ են վերաբերվում զինապարտությունից հրաժարվելու եւ մինչեւ 2000 թվականը լիովին պայմանագրային ծառայության անցնելու Ռուսաստանի նախագահի ծրագրերին: Այդ ժամկետների եւ որոշ իմաստով բուն նպատակի անիրական լինելը հիմնավորելու համար բերվում է երկու փաստարկ: Առաջին, պրոֆեսիոնալները թանկ արժեն, մինչդեռ ռուսական բանակի ֆինանսավորումն անընդհատ նվազում է: Երկրորդ, զուտ անգլիական ոճով լոնդոնցի զինվորական մասնագետները նշում են, թե վարձկան բանակը «միշտ չէ, որ հրապուրում է արժանավոր մարդկանց»:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրաքի թուրքմենները թուրքերի համար թո՞ւրք են

Իրաքի պաշտոնական «Ալ թավրա» թերթը զգուշացրեց, որ Անկարայի եւ Բաղդադի հարաբերությունները կարող են վնասվել, երբ Թուրքիան փորձի շահարկել Իրաքի հյուսիսում բնակվող էթնիկ խմբերի, հատկապես թուրքմենների հարցը: Թերթի խմբագրականում նշվում է, որ թուրք պաշտոնյաները Իրաքի թուրքմեններին նույնացնում են թուրքերի հետ: Նախորդ ամիս Թուրքիան եւ Մ. Նահանգները համաձայնության եկան դաշնակից ուժերով իրականացնել Հյուսիսային Իրաքի քրդերի եւ թուրքմեն բնակիչների օդային պաշտպանությունը: Թուրքիայից ստացված լուրերի համաձայն, Իրաքի հյուսիսը վերահսկելու համար ձեւավորված տեղական 16 հոգանոց վարչակազմում 3 թուրքմեն է ընդգրկված: Թուրքմենները, Իրաքում ապրող ազգային փոքրամասնությունների մեջ, քրդերից հետո երկրորդ տեղն են զբաղեցնում:

«ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»

ԱՄՆ-ը չինացի քաղբանտարկյալներին ազատելու կոչ է անում

Քաղաքական ակտիվիստ Լիու Ցզյանֆըյի եւ հայտնի այլախոհ Ռուանգ Դենի նկատմամբ չինական կառավարության ձեռնարկած միջոցները ու դատավճիռը բողոքի ալիք են առաջացրել ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտում, որը պահանջել է անհապաղ ազատ արձակել բոլոր բանտարկյալներին, «որոնք տառապում են չինական բանտերում պարզապես իրենց քաղաքական հայացքների համար»:

ԱՖՊ

«Տաք ձմեռ» ծրագիրը՝ շվեդական ձեւով

Շվեդիայի մաքսատան մի պաշտոնյա ասել է, որ իր երկիրն այս տարի սկանդինավյան դաժան ձմռանը կդիմակայի մաքսանենգությամբ երկիր մուտք գործող եւ տնական պայմաններում արտադրվող օղով: Պաշտոնյան սակայն ճշգրտել է, որ իր համերկրացիներն այդ օղին չեն խմելու, այլ կիրառելու են [illegible] գազում, որով եւ ապահովվելու է ջեռուցումը: Շվեդական մաքսային ծառայությունն այս տարի 180 հազար լիտր մաքսանենգ եւ տնական [illegible] բռնագրավել: Ողջ բռնագրավվածը պահեստավորվում է: Շվեդիայում ալկոհոլային խմիչքների օգտագործման չափազանց խիստ [illegible] եւ սահմանափակումներ են գործում:

«ԱԶԴ»

ԱԶԳ

Մշակույթ

Թեքեյան մշակութային միությունը հավատարիմ է «Մեկ ազգ, մեկ հայրենիք» կարգախոսին

Սկիզբը էջ 1

Պրն Դոլուխանյանը առանձնացրեց հաշվետու ժամանակահատվածում (1995 թ. հոկտեմբերի 1-ից 1996 թ. հոկտեմբերի 8-ը) ԹՄՄ նախաձեռնությամբ անցկացված, հանրապետության մշակութային կյանքի համար կարեւոր մի շարք միջոցառումներ. հայ նշանավոր բանաստեղծ, հասարակական գործիչ Վահան Թեքեյանին նվիրված գրքի հրատարակությունը, անվանի արձակագիր Պերճ Զեյթունցյանի «Ծնվել է եւ մահացել» գրքի շնորհանդեսը Խաչատրյանի տուն-թանգարանում, երիտասարդ տաղանդավոր երգչուհի Իրինա Զաքիյանի մենահամերգը Ֆիլհարմոնիկի փոքր դահլիճում, «Մհեր Մկրտչյան» հիմնադրամի հետ համատեղ մեծ դերասանի մահվան տարելիցին նվիրված երեկոն եւ ճանաչված նկարիչ Ռաֆայել Աբոյանի աշխատանքների ցուցահանդես-վաճառքը Լոս Անջելեսում:

Ընդունելով ԹՄՄ մասնաճյուղերի հետ անբավարար կապի, վերջիններիս գործունեությունը ուսանելու ոլորտում առկա թերություններից ձերբազատվելու անհրաժեշտությունը, ԹՄՄ ԿՎ նախագահը ներկայացրեց միության առաջիկա ծրագիրը՝ հրատարակչական գործի, գրականության, երաժշտության, կինոյի, ճարտարապետության բնագավառներում: Աբեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտի հետ պայմանավորվածությամբ Թումանյանի նոր գտնված ծոցատետրերի հրատարակություն, երիտասարդ բանաստեղծների ցերեկույթի անցկացում Երեւանի Թեքեյան սրահում, Թեքեյան մրցանակին արժանացած գործերի, մեծ բանաստեղծի ստեղծագործությունների հիման վրա գրված երաժշտական գործերի, սփյուռքահայ երախտավորների մասին հրատարակություն, տեսաֆիլմերի նկարահանում սփյուռքի կրթօջախների համար, արտերկրի երգահանների եւ դիրիժորների համերգների անցկացում Երեւանում, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հետ համատեղ արշավախմբի կազմակերպում Արցախի եւ պատերազմից տուժած այլ շրջանների պատմամշակութային հուշարձանների վերականգնման համար, որ են խմբերի եւ ուսանողների հովանավորություն, նրանց կրթական հանգստի կազմակերպում եւ այլն:

ԹՄՄ վերստուգիչ հանձնաժողովի նախագահ Վաղեն Ալեքսանյանի հաշվետվությունից հետո, որ ներկայացրեց միության գանձարան մուտք արված գումարների եւ ծախսերի հաշվեկշիռը, պատգամավորներին ԱՄՆ եւ Կանադայի շրջանային ԹՄՄ մասնաճյուղերի կողմից ողջունեց Վարդգես Պալյանը: Պրն Պալյանը, խոսելով հայ մշակույթի պահպանման ու տարածման գործին իր անմնացորդ նվիրվածությունը, հայտնեց ԹՄՄ հիմնադրման 50-ամյա հոբելյանը հայրենիք կատարելիք ուխտագնացությամբ նշանավորելու իրենց մտադրությունը: «Սփյուռքի եւ հայրենիքի փոխհարաբերությունները պետք է հիմնված լինեն առաջին հերթին հոգեւոր արժեքների, բարոյական եւ հոգեկան լայն հասկացման վրա», ասաց նա: Տիկին Պալյանը, լրացնելով ամուսնուն, նկատեց, որ սփյուռքահայ բարերարներն այսօր հակված են միջոցներ ներդնել շատ ավելի որբերին, ծերերին եւ հիվանդներին օգնելու, քան մշակութային միջոցառումներում, եւ դրամահավաքի գործը բավական դժվարացած է: Սակայն ԹՄՄ շուրջ հայրենիքի ճանաչված մտավորականների, արվեստագետների պատկառելի խմբի կենտրոնացումն իսկ Թեքեյանի անվանը եւ հեղինակությանը արժանի գործունեություն ծավալելու գրավականն է, ասաց տիկին Պալյանը հայտնելով միությանը Կիպրոսի ԹՄՄ մասնաճյուղի եւ իրենց կողմից նվիրաբերված գումարի մասին:

Տեր եւ տիկին Պալյանների ելույթներին հաջորդեց լիազորությունների վավերականությունը ստուգող (նախկին մանդատային) հանձնաժողովի նախագահ Համլետ Դավթյանի հաղորդումը. համագումարին ներկա են ԹՄՄ մասնաճյուղերի ընդհանուր անդամական ժողովները. բոլոր մասնաճյուղերից ընտրված 98 պատգամավորներից համագումարին մասնակցում են 76-ը (պատգամավորների երկու երրորդից ավելին), համագումարը համապատասխանում է կանոնադրության պահանջներին եւ, լույս այդ, օրինական է:

Ելույթ ունեցան ճանաչված մտավորականներ Էդվարդ Միրզոյանը եւ Ալեքսանդր Թոփչյանը: Վերջինս կարեւորեց ՀԹՄՄ ծավալած հրատարակչական գործունեությունը որպես հակադրություն «այն սպառողական ալիքներին, որ Հայաստանում այսօր գրականություն չկա», արժանին մատուցելով «Ազգի» գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիսյանի ներդրմանն այդ գործում: Խոսքը «Ազգի» կողմից հրատարակված ՀԲԸՄ «Ալեք Մանուկյան» մատենաշարի եւ ԹՄՄ-ի լույս ընծայված գրքերի մասին է: «Պատրաստի ձեռագրեր, առաջարկներ ունենք: Արվածը մեզ է նաեւ մատուցել բարեկամ եւ համակիր մարմնի, ազնիվի եւ, հուսկապես, հետուստատեսության միջոցով», ասաց բանախոսը:

Կրթական հիմնախնդիրների մասին խոսեցին Երեւանի Թեքեյան դպրոցի տնօրեն Անահիտ Խալաթյանը եւ Կարբի գյուղի վարժարանի տնօրեն Արսեն Օհանյանը: Վերջինս հետաքրքիր ծրագիր ներկայացրեց վարժարանին վերջերս տրամադրված լրացուցիչ հողատարածքի վրա առաջնային եւ երկրորդային մասնագիտություն (այգի եւ խոհարարություն) զարգացնելու իրենց ծրագիրը: Իսկ համագումարի ամենաերիտասարդ մասնակիցներից մեկը՝ Կարեն Հայրապետյանը, առաջարկեց ԹՄՄ-ին զբաղվել ստեղծել երիտասարդական խորհուրդ կամ ակումբ կարեւորելով երիտասարդության հնարավորությունների օգտագործումը:

Համագումարը բաց քվեարկությամբ ՀԹՄՄ ԿՎ նախագահ ընտրեց [illegible] Դոլուխանյանին, որի ներկայացրած վարչության կազմը միահամուռ հավանության արժանացավ պատգամավորների կողմից: Համագումարը ընդունեց նաեւ մի շարք որոշումներ առաջարկը ԹՄՄ Մանրամասն հիմնադրամ ստեղծելու մասին:

Համագումարի մասնակիցները ջերմորեն շնորհավորեցին տիկին Ռիթա Պալյանին ԵՊՀ պատվավոր դոկտորի կոչման, եւ [illegible] Դոլուխանյանին Մեսրոպ Մաշտոց շքանշանի արժանանալու առթիվ:

ԼԻԼԻԹ ՊԱՊԱՅԱՆ

Լեւոն Փարյանի ցուցահանդեսը՝ վաղը

Հոկտեմբերի 16-ին ժամը 15-ին, ժամանակակից արվեստի թանգարանում կբացվի լոսանջելեսահայ լուսանկարիչ Լեւոն Փարյանի ստեղծագործությունների ցուցահանդես-վաճառքը: Միջազգային պարգեւի արժանացած

արվեստագետը ցուցադրելու է իր ժամանակակից ստեղծագործությունները՝ խտացված մետաղյա թիթեղի վրա: Լեւոնը ներկայացնում է նորը եւ հինը, դասականը եւ ժամանակակիցը՝ սյուրռեալիստական ձեւի մեջ: Ցուցահանդեսը տեւելու է մեկ ամիս:

«Հոգեւոր աշխարհի պատկերներ, որ պղտորված չեն աշխարհիկ կյանքով»

Հոկտեմբերի 12-ին Մաշտոցի 43 հասցեում բացվեց զոհված ազատամարտիկ, նկարիչ եւ քանդակագործ Գեւորգ Համբարձումյանի աշխատանքների անհատական ցուցահանդեսը: Երիտասարդ արվեստագետն իր մահկանացուն կնքել է 1994 թ. ապրիլի 21-ին ԼՂՀ Մարտունու շրջանի Կարմիրավան գյուղի մոտ Վահագն Վարդանյանի ջոկատի իր 13 ընկերների հետ մինչեւ վերջին փամփուշտը դիմադրելով թշնամուն:

Մշակույթի նախարար Հակոբ Մովսեսը, բացելով ցուցահանդեսը, նշեց, որ իր տպավորությամբ Համբարձումյանի ստեղծագործության մեջ երկրորդական են նկարչական տեխնիկան, հնարքները եւ «խաղերը», առաջնայինն այն, մարդկայնորեն եւ գեղարվեստորեն ասելիք կարեւոր բան է, հոգեւոր ոլորտը, խոհերը, որ ասելու են բան իր ներքաշված զգացումով: Արդեն ավելի քան 50 նկարներ (դիմանկար, բնապատկեր, կոմպոզիցիաներ) իրենց տեղն են գտել ավելի քան աշխարհի կենտրոնում ... Այս միտքն ընդգծվեց «Կարմիր Ավետարանի» խմբագրական Արմա Տեր-Կարապետյանի ելույթում, որն այսպես բնութագրեց Գեւորգ Համբարձումյանի արվեստը. «Հոգեւոր աշխարհի պատկերներ, խոհեր, մտորումներ, որ պղտորված չեն աշխարհիկ կյանքով: Այս ցուցադրությունը մաքրության դաս պիտի լինի այցելուների համար»:

Ցուցահանդեսը մարդաշատ էր: Այստեղ էին նկարիչներ, արվեստաբաններ, արվեստագետի հարազատներ, ընկերներ ու զինակիցներ, պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչներ: Իսկ հետոտեսակ ռադիոյով, բանաստեղծ Վահան Աբրահամյանի գեղարվեստական խումբը: Անահիտ Հովհաննիսյանի, Նունե Մելիք-Աբրահամյանի, Համբարձումյանի եւ դաշնակահար Սյուզի Մարտիրոսյանի մասնակցությամբ երաժշտություն գալ նաեւ հնչեցին, որ այն էլ գուցե ցուցադրանքին ու տիկին Տեր-Կարապետյանի նախաձեռնությամբ եւ ջանքերի արդյունք էր:

Լ. Պ.

ԱՐՏԵՐԿԻՐ

Հայ եւ գերմանա-ավստրիական երաժշտության մրցույթ Երեւանում

Երեկ, Կոմիտասի կամերային երաժշտության տանը սկիզբ դրվեց հայ եւ գերմանա-ավստրիական երաժշտության մրցույթին, որն առաջին անգամ է կազմակերպվում Հայաստանում եւ որը հավակնություն ունի ոչ միայն ամենամյա, այլեւ ապագայում միջազգային դառնալ: Մրցույթ անցկացնելու մտահղացումը Զավեն Վարդանյանինն է. «Այս երաժշտությունն անտեսված է Կոմիտասի կոնսերվատորիայում, բացառությամբ մի քանիսի, դասախոսների եւ ուսանողների մեջ համընդհանուր անտարբերություն կա թե դասականի, թե գերմանա-ավստրիական երաժշտության հանդեպ: Մեզ մոտ զարգացել է իտալական եւ ռուսական երաժշտությունը, մեր նպատակն է դասականի եւ գերմանական լիդի կատարման մակարդակը հասցնել այդ մակարդակի»: Մրցույթին մասնակցում են 20 հոգի՝ ուսանողներ եւ ավարտողներ: Մրցույթն անցկացվում է 3 փուլով եւ մինչեւ հոկտեմբերի 27-ը հայտնի կդառնան առաջին մրցույթի հաղթողները:

Վոկալիստների մրցույթի հանձնախմբի մեջ են Ռոբերտ Շուգարովը, Ադա Հակոբյանը, Լեւոն Սարգսյանը (ԵՊԿ), Աննա Արեւշատյանը, Արախ Դավթյանը, Քարեն Թումանյանը (խորհրդատու ձայնով) եւ Զավեն Վարդանյանը: Մրցույթը նախաձեռնել են գերմանա-ավստրիական երաժշտության բարեկամների ընկերությունը, Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանատունը, Երեւանի քաղաքապետարանը, հայ-գերմանական ընկերությունը:

Մրցույթի դահլիճ մուտքն ազատ է, սկիզբը՝ ժամը 16-ին:

ՈՒ. Հ.

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկը մեծարում է Էդվարդ Միրզոյանին

Շամպայնի լի գավաթ՝ մաեստրոների տանդեմին

Հոկտեմբերի 20-ին ժամը 14-ին, Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը եւ երգչախումբը հրավիրում են Էդվարդ Միրզոյանի 75-ամյակին նվիրված մեծարանքի երեկոյին:

Կկատարվեն կոմպոզիտորի հետեւյալ ստեղծագործությունները՝ «Տոնական նախերգանք», «Ինտրոդուկցիա եւ անընդհատ շարժում (ջութակահարների անսամբլ եւ նվագախումբ, ղեկավար Կ. Դոմբաեւ)», կանտատ «Հայաստան» (3 մասից) երգչախմբի եւ նվագախմբի համար, Սիմֆոնիա լարայինների եւ լիտավրաների համար: Ներածական խոսք կասի արվեստագիտության թեկնածու, պրոֆեսոր Առաքսի Սարյանը:

«Մենք կենդանի լեգենդի առջեւ ենք», երբ ժուռնալիստների միության կլոր սեղանի շուրջ հավաքվածներին Էդվարդ Միրզոյանին ներկայացրեց Լորիս Ճգնավորյանը: Թեեւ գիտակցել են, որ նա կենդանի դասական է, բայց Հայաստանում նրա հեղինակային համերգը երբեք չեն կազմակերպել: Ինձ համար մեծ պատիվ է ղեկավարել Էդվարդ Միրզոյանին նվիրված մոտակա համերգը»:

Այնուհետեւ ֆիլհարմոնիկի ղեկավարը երախտագիտությամբ նշեց, որ Երեւանում ինքը կանգնել է այն պատվանդանին, որը զորավոր ու անուր էր սովետական կոյված տարիներին: Հիշեցնել, որ 30-ից ավելի տարիներ ղեկավարելով Հայաստանի կոմպոզիտորների միությունը, Էդվարդ Միրզոյանը Հայաստանը ծանոթացրել է բազմաթիվ հեղինակությունների՝ Բենջամին Բրիտենին, Ստրավինսկուն, Ռոստրոպովիչին:

«Հոբելյանների դեմ եմ, երբ խոսքն ինձ է վերաբերում, [illegible] անտրամադիր ասաց Էդվարդ Միրզոյանը: Հոբելյանականը դամբանականից քիչ է տարբերվում՝ նույն գովասանքն է՝ միայն անցյալ ժամանակով եւ ափսոսանքով: Դրա փոխարեն ուրիշներինը կազմակերպում եմ», ասաց ու երախտագիտությամբ լի հայացքով շամպայնի բաժակ բարձրացրեց Լորիս Ճգնավորյանի ծննդյան օրվա առթիվ՝ «երբեք ֆիլհարմոնիկում նեղ եմ, ես չեմ իմացել»: Այնուհետեւ բաժակների զրնգոց, սուրճ, միրգ, շոկոլադ, հիշողությունների հրաշալի վայրկյաններ... Հետաքրքիր է, որն առիթ կտա՛, կներշնչի՛ նոր ստեղծագործության:

ՈՒ. Հ.

Խորեն Աբրահամյանի նոր բեմադրությունը Գլենդեյլում ջերմ արձագանք գտավ

«Տեսնել եւ մեռնել» վերնագիրն է կրում Նիլ Սայմոնի «Ուզում եմ նկարահանվել» պիեսի հիման վրա արված Խորեն Աբրահամյանի նոր բեմադրությունը, որի մասին ջերմ կարծիքներ են հասնում Գլենդեյլից: Նոր ներկայացման գլխավոր դերակատարներ են ԱՄՆ-ում գտնվող Աբրահամյան ընտանիքի անդամները. կինը՝ Գոհար Գալստյանը, որը խաղում է Ստեֆի Բլոնդելի դերը, դուստրը՝ Էլեն Աբրահամյանը (Լիլի Թայլրի դերում) եւ Խորեն Աբրահամյանը (Հերբ Թայլրի դերում): Բեմադրության նկարիչը Սամվել Սեւադան է, երաժշտության հեղինակն է Արտակ Սեւադան: Պարերը բեմադրել է Մերի Պողոսյանը: «Այսօրվա իմ ներկայացումը նվիրում եմ մորս», հայտարարել է Խորեն Աբրահամյանը: 93-ամյա Գոհար Աբրահամյանն ապրում է Երեւանում: Երեւանաբնակներս հնարավորություն կունենա՞նք դիտելու «Տեսնել եւ մեռնել» երեւանյան բեմում:

«Վազգեն Մուրադյանի հրաշալի երաժշտությունը նման է հայկական ասեղնագործին»

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դասական եւ արեւելյան 35 գործիքների համար Վազգեն Մուրադյանի (Նյու Յորք) գրած 62 կոնցերտներից երեքը, ինչպես նաեւ թիվ 1 սիմֆոնիան, հոկտեմբերի 12-ին հնչեցին «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում՝ Ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի, մենակատարներ Աշոտ Ոսկանյանի (ջութակ), Հարություն Շախկյանի (հոբոյ), Ռաֆֆի Նալինջյանի (ֆլեյտա) կատարմամբ եւ Գեւորգ Մուրադյանի ղեկավարությամբ: Ծննդյան 75-ամյակի առթիվ կազմակերպված համերգից առաջ կոմպոզիտորի կյանքի եւ գործի մասին խոսք ասաց նրա ավագ եղբայրը՝ բանաստեղծ Գեւորգ Էմինը: Իսկ վերջում բեմ ելած հեղինակը շնորհակալության ջերմ խոսքերով դիմեց ունկնդիրներին ու համերգի նախաձեռնող Լորիս Ճգնավորյանին: Երեկոն արժանացավ մայրաքաղաքի անվանի արվեստագետների ուշադրությանը: Արմենպրեսի թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ կոմպոզիտորի մասին ջերմ խոսքեր ասաց Ալեքսանդր Հարությունյանը, Կառա Չալաբյանը (Աշտարակ), նրա դաշնակային տարիների ընկերներ Սուրեն Զոհրաբյանն ու Էդվարդ Միրզոյանը: «Հրաշալի երաժշտություն է, իր տեսությամբ նման հայկական ասեղնագործին, եւ զարմանում եմ, թե ամերիկյան միջավայրի մեջ ինչպես է նա կարողացել գտնել իր ոճը, եւ այդ «Նյու Յորքի ահեղ հորձանքի» մեջ հնչեցնել հայկական ոգու այս գոյատեւությունը», ասաց Միկա Կարապետյանը:

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

ՀՀ առաջնությունում մեուրը գրվեց

ՍԱՐԳԻՍ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հայաստանի բարձրագույն խմբի 5-րդ առաջնության 1-ին շրջանի նախավերջին տուրը դարձավ մեծերի առաջատարների պարտության մեջ: Երեկ սկզբունքային մրցավեճ տեղի ունեցավ Երևանի «Նաիրիս» մարզադաշտում: Մրցեցին առաջնության երկու առաջատարները «Փյունիկն» ու «Երևանը»: Մրցաշարային աղյուսակում նրանց բաժանում էր ընդամենը 1 միավոր: Հասկանալի է, որ խաղի արդյունքը կարևոր նշանակություն ուներ և կարող էր վճռորոշ լինել չեմպիոնության համար պայքարում: Երկու թիմերն էլ բնականաբար տրամադրված էին մարտականորեն: Սակայն առաջ անցնելով ասենք, որ այս անգամ «Երևանին» չհաջողվեց [illegible] չեմպիոնին: [illegible] է արդեն 4-րդ րոպեին «Երևանին» առաջ մղեց Արթուր Անանյանը, սակայն «Փյունիկն» [illegible] և 10-րդ րոպեին Արամայիս Տոնոյանը հավասարեցրեց հաշիվը. [illegible]

[illegible]

Բարձրագույն խմբի երկու եզրակները ԲԿՄԱ-ն և «Արաբկիրը» առայժմ դուրս են մնում մրցապայքարից: «Արաբկիրն» անցկացրած 10 հանդիպումներում 9 պարտություն է կրել, ընդ որում, սեփական [illegible]

Հետաքրքիրն այն է, որ երկու Ո [illegible]

... վարտից մնացել է մեկ տուր: Մինչ այդ տեղի են ունենալու ՀՀ «Անկախության գավաթի» 1996-97 թթ. խաղարկության 1/8 եզրափակիչի հանդիպումները:

ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնություն
10-րդ տուր
«Ղարաբաղ»–«Վան» 0-1
«Ցեմենտ»–«Արաբկիր» 7-0
«Արարատ»–«Զանգեզուր» 2-0
ՅՄՄ–«Կոտայք» 0-1
«Շիրակ»–ԲԿՄԱ (չի կայացել)
«Փյունիկ»–«Երևան» 4-1

Մրցաշարային աղյուսակը հոկտեմբերի 15-ի դրությամբ

		Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1.	«Փյունիկ»	10	8	2	0	30-2	26
2.	«Երևան»	10	7	1	2	23-11	22
3.	«Շիրակ»	10	6	2	2	17-6	20
4.	«Արարատ»	10	6	1	3	24-12	19
5.	«Կոտայք»	10	5	3	2	21-7	18
6.	«Ցեմենտ»	10	5	3	2	22-12	18
7.	«Վան»	10	5	0	5	15-14	15
8.	«Ղարաբաղ»	10	3	2	5	11-13	11
9.	ՅՄՄ	10	3	1	6	11-26	10
10.	«Զանգեզուր»	10	1	3	6	5-24	6
11.	ԲԿՄԱ	10	1	0	9	9-22	3
12.	«Արաբկիր»	10	1	0	9	6-43	3

Ռմբարկուները
ԱՐՄԵՆ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ («Փյունիկ») 13
ՅԵՆՐԻԿ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆ («Կոտայք») 7
ԱՐՏ. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ («Կոտայք») 6
ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ («Երևան») 6
ՍԵՐԳԵՅ ՅԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ («Ցեմենտ») 6

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սարգիս Հովհաննիսյանի հաջող խաղը «Լոկոմոտիվում»

Ռուսաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության վերջնագծում պայքարը չեմպիոնության համար ծայրահեղ սրվել է: Առաջնության ավարտին մնացել է ընդամենը երեք տուր և նախնական հաշվարկներով հնարավոր է, որ 5 թիմեր, որոնք հավակնում են չեմպիոնի կոչմանը, վերջնագիծը հատեն հավասար: Այսօրվա դրությամբ, մրցաշարային աղյուսակը 66 միավորով գլխավորում է Վլադիկավկազի «Ալանիան»: Նրան ընդամենը 1 միավորով է զիջում Ռուսաստանի եռակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակը»: 63-ական միավոր [illegible] «Լոկոմոտիվը» և ԲԿՄԱ-ն: 61 միավոր է վաստակել Մոսկվայի մեկ այլ թիմ «Դինամոն»: [illegible] 72-ական միավոր: [illegible] 2-0 հաշվով [illegible] «Սպարտակ-Ալանիայի» [illegible] «Ռոտոր» [illegible] 1-0 հաշվով Վլադիկավկազում հաղթեց «Բալթիկային» և կարողացավ պահպանել առաջատարի իր դիրքը:

Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» զբաղեցնում է 6-րդ տեղը: Նրա մրցակիցն էր «Չեռնոմորեցը»: Մոսկվայում տեղի ունեցած այդ հանդիպումն ավարտվեց «Լոկոմոտիվի» հաղթանակով 3-1 հաշվով: Այդ խաղում հաջող հանդես եկավ Հայաստանի հավաքականի անդամ [illegible]

Սարգիս Հովհաննիսյանը [illegible] Ռուսաստանի առաջնության վերջնագծում խոստանում է հետաքրքիր պայքար:

ԵՎՐՈՊԱ

Պատանի հայ ֆուտբոլիստների հերթական փորձությունը

Հայաստանի պատանեկան հավաքականները մինչեւ հիմա խիստ անհաջող են հանդես եկել Եվրոպայի առաջնություններում: Հերթական անգամ մեր հանրապետության 16 եւ 18 տարեկան ֆուտբոլիստների հավաքականներն իրենց տարիքային խմբերում պետք է մասնակցեն աշխարհամասի առաջնությանը: Երկու թիմերն էլ երեկ մեկնել են մրցավայր: 16 տարեկանների խմբային մրցաշարը տեղի է ունենալու Յունգարիայում: Մեր թիմի մրցակիցներն են Պորտուգալիայի եւ Յունգարիայի հավաքականները: Յայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչն է Գագիկ Միրիջանյանը: Նրան օգնում է Վաղարշակ Ասլանյանը: Յայաստանի հավաքականի խաղացանկն այսպիսին է.

16.10.96 թ. Յայաստան–Պորտուգալիա

18.10.96 թ. Յայաստան–Յունգարիա

18 տարեկանների մրցաշարը տեղի կունենա Բուլղարիայում: Մեր թիմին գլխավորում է Երեւանի «Երեւան» թիմի մարզիչ Սամվել Դարբինյանը, որին օգնում է Յակոբ Անդրեասյանը: Այս մրցաշարը կսկսվի այսօր: Կմրցեն Բուլղարիայի եւ Վրաստանի հավաքականները: Յայաստանի հավաքականի խաղացանկը.

17.10.96 թ. Յայաստան–Բուլղարիա

19.10.96 թ. Յայաստան–Վրաստան

Խմբերում առաջին տեղ գրաված թիմերը եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք կբերեն:

ԹԵՆԻՍ

Հայաստանի թենիսիստները կմեկնեն Սիրիա

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հոկտեմբերի 13-ին Երեւանի օ[...] [illegible] թենիսի մասնագիտացված դպրոցում ավարտվեց Հայաստանի առաջնությունը:

[illegible] մրցաշարում չեմպիոնի կոչումը նվաճեց թենիսի «Արարատ» ակումբի ներկայացուցիչ Սոնա Սարինգուլյանը, որը եզրափակիչ մրցախաղում 6-0, 6-2 հաշվով առավելություն հասավ Նաիրա Սամվելյանի նկատմամբ:

Տղամարդկանց մրցումներում [illegible] էր Արսեն Հարությունյանը, որը եզրափակիչում 6-2, 6-1 [illegible]

[illegible] Անդրեյ Մանկիչյանի նկատմամբ:

Առաջնության գլխավոր մրցավար, միջազգային կարգի մրցավար Մարտին Պետրոսյանի Արմենպրեսի թղթակցին ասաց, որ վերջերս հայ թենիսիստների խաղում որոշ առաջընթաց է նկատվում, դրա վկայությունն էր նաեւ այս առաջնությունը:

Առաջնության ավարտից հետո Հայաստանի հավաքական թիմերը մեկնելու են Սիրիա մասնակցելու միջազգային մրցաշարի: Տղամարդկանց թիմի կազմում են Ա. Հարությունյանը և Ա. [illegible]յանը, կանանց թիմի կազմում Ա. Սարինգուլյանը և Ն. Սամվելյանը:

Ռինգը 300 տարեկան

Բռնցքամարտի ռինգը ծնվել է շուրջ 300 տարի առաջ: Նախկինում նա կլոր ձեւ ուներ: Անգլիացի Ջակ Բրուկտոնը 1745 թ. բռնցքամարտի առաջին օրենքները հնարեց եւ որոշեց, որ ռինգը պետք

է քառակուսի ձեւ ունենա, որպեսզի մարզատիրներն իրար հետ չխռվեն: Նախկինում, երբ ռինգը կլոր էր, մարզատիրները հաճախ իրար էին խառնվում թե ռինգում եւ թե նրանից դուրս իրենց բռնցքամարտիկների պաշտպանության համար:

Ազգ
օրաթերթի համակարգչային ծառայությունը կարող եք դասվիրել

Գովազդների
Բրոշյուրների
Լոգոտիպերի
Անցաթղթերի
Կնիքների
Բլանկների
Հրավիրատոմսերի
Ֆիրմային ոճի
Օրացույցների
Այցետոմսերի
Բուկլետների
Գրերի
ձեւավորում

Յասցեն՝ Երեւան, Յանրապետության 47
հեռ. 581841

Աշխատանքները կկատարվեն Apple Macintosh, LaserMaster 1200 համակարգով

ԱԶԳ **Օրվա հեռագիր**

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

«Լեռնային Ղարաբաղը պայքարում է անկախության համար»

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ։ Ինչպես ընդգծում է «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայությունը, վերջին տարիների միջազգային հանրության ու ճնշումները Լեռնային Ղարաբաղի անկախության համար մղած պայքարից մի տեսակ շեղվեց, ինչպես Բոսնիայի պատերազմական գործողությունների զարգացմանը զուգընթաց, այնպես էլ չեչենական արյունահեղության հետեւանքով։ Արեւմտյան մամուլում գնալով նվազեցին Ղարաբաղի լեռներում կատարվող դրամատիկ անցքերը նկարագրող հաղորդագրությունները, ինքնորոշման խաղաղական լուծումների մասին վերլուծությունները։ 1994 թվականին կնքված զինադադարը նույնպես նպաստեց այս հիմնահարցի հանդեպ միջազգային մամուլի ուշադիր վերաբերմունքին։ Այս իմաստով հոկտեմբերի 10-ին «Նոյե ցյուրխեր ցայթունգում» զետեղված «Լեռնային Ղարաբաղը պայքարում է անկախության համար» վերտառությամբ հաղորդագրությունը բացառություն է թերում ու նաեւ համահունչ է գալիս նոյեմբերին Ղարաբաղում կայանալիք ընտրություններին։ Այս հաղորդագրության մեջ հիմնականում ընդգծված է Ղարաբաղի եւ Հայաստանի փոխադարձ կապվածությունը, հատկապես ֆինանսական առումով։ Թերթը գրում է. «1992 թվականից այս ինքնահռչակ անկախ հանրապետությունը ստացել եւ գործադրում է իր ինքնուրույնությունը հաստատագրող խորհրդանիշեր ու ընթացակարգեր, որոնցից են սեփական դրոշը, դրամանիշը, մուտքի եւ ելքի արտոնագրերը։ Սակայն այս ամենի ետեւում անառարկելի է Ղարաբաղի կախվածությունը Հայաստանից։ Ղարաբաղցին արտասահման կարող է մեկնել միայն Հայաստանի անձնագրով. Լեռնային Ղարաբաղի արտոնած վիզաները արտասահմանում օրենքի ուժ չունեն։ Իսկ նախկին խորհրդային ադրբեջանական անձնագրերը նրանցից ոչ ոք չի կամենում գործածել։ Ինքնահռչակ տարադրամը շուկաներում գործում է հայկական դրամին համարժեք»։ Որպես ուշագրավ ակնարկ, թերթը գրում է. «Ղարաբաղի ղեկավարներից մեկն այն հարցին, թե ինչո՞ւ մինչ օրս Հայաստանը չի ճանաչել Ղարաբաղի անկախությունը, պատասխանել է, թե նախ դա հասկանալի է արտաքին քաղաքական նկատառումներով եւ ավելին՝ փաստորեն Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանի օրգանական մի մասն է»։ Որպես փոխադարձ կախվածության մեկ այլ ապացույց հոդվածում նշվում է, թե ինչպես 1993 թվականին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Ղարաբաղի պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանին նշանակեց Հայաստանի պաշտպանության նախարար, այնուհետեւ էլ ազգային անվտանգության ծառայության ղեկավար։ Իսկ Ստեփանակերտը Գորիսին միացնող ճանապարհի շինարարության առիթով «Նոյե ցյուրխեր ցայթունգը» գրում է. «Երեւանյան մամուլում անսող է այն կարծիքը, որ արյունով նվաճվածը չի կարելի թղթով հետ տալ»։

Հոդվածում ահազանգող մտքեր կան այս փոքր, խոցելի տարածքում սկիզբ առած, հասարակության միասնությունը ջլատող, այն բեւեռացնող կուսակցական հարաբերությունների, կենսական վտանգ ներկայացնող նոր հնարավոր արտագաղթի մասին։ Ավելին, գալիք նոյեմբերյան ընտրությունների առիթով թերթը նշում է, թե Լեռնային Ղարաբաղի կառավարող օղակներում նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանը եւ բանակի ղեկավար Սամվել Բաբայանը երեք ուժեղ բեւեռներ են կազմում։ Ընտրապայքարից Սամվել Բաբայանը դուրս կգա, քանի որ թեկնածուի նվազագույն տարիքը 35 տարեկան է լինի, իսկ Ռոբերտ Քոչարյանն ապավինում է Երեւանի հետ իր սերտ կապերին, հատկապես Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ իր անձնական բարեկամությանը»։ «Նոյե ցյուրխեր ցայթունգի» եզրափակող հարցադրումն այն է, թե «ինչպե՞ս պետք է Ղարաբաղը իր փոքրաքանակ ֆինանսական եւ ռազմական հնարավորություններով դիմագրավի նոր, անխուսափելի պատերազմը, արդյոք այն պատրա՞ստ է մարտահրավեր նետել խաղաղությանը»։

TEFAL — ՏԵՖԱԼ

ԽԱՆՈՒԹԻՑ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԳՆԵԼ
ՄԵԿ ՏԱՐԻ ԵՐԱՇԽԻՔՈՎ

ԱՐԴՈՒԿ
$55.80–118.00

ԹԵՅՆԻԿ
$29.30–59.80

ՏԱՊԱԿԻՉ
$90.40–240.60

ՓՈՒՌ
$97.00–265.80

ՍՐՃԵՓ
$42.80–110.30

ԹԱՎԱ
$11.10–23.40

ՋԵՌՈՒՑԻՉ
$120.00–170.00

Գնումները կատարվում են ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամով։

TEFAL Կտրոն # 187 (1193) ՏԵՖԱԼ
Կտրոն №
ԽԱՆՈՒԹԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ
Անուն ______ Ազգանուն ______
Հասցե ______
ՄԻՆՉԵՎ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ը
ՍՈՒՅՆ ԿՏՐՈՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂԸ ՕԳՏՎՈՒՄ Է ՄԻՆՉԵՎ 5% ԶԵՂՉԻՑ
Հասցե Խանջյանի 25/14, հեռ. 520286

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ
լորի վանդակներ՝ նախատեսված միշեւ 5000-ի համար։
Զանգահարել 58.18.41, ժամը 14-ից հետո։

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Կոմիտասի 17 շենք։
Հեռախոսներ՝
58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
երկու առանձնատուն միջանկյալ 250 քմ այգիով (մեկը 5 սենյակով, կրկնակի խոհանոց, լոգարան, զուգարան երեք վերանորոգված), մյուսը՝ 80 քմ նկուղային հարկով եւ բնակելի երկու հարկով (առանց ներքին հարդարանքի) «Ջվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ)։
Զանգահարել
27-22-57 (ժամը 10⁰⁰–17⁰⁰) կամ
58-33-25 (ժամը 18⁰⁰-ից հետո)

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
3 սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Արշակունյաց պողոտայում։
ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝
25-11-87, 58-18-41

ԿՈՐԵԼ Է
Հրազդանի «Անուշ» լիակատար ընկերության կլոր կնիքը։
Համարել անվավեր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ
Մեծ ձեռնարկների հաշվապահական համակարգ
Փոքր ձեռնարկների հաշվապահական համակարգ
Բանկային հաշվապահական համակարգ
Տնտեսական վերլուծական ծրագրեր
«Հայկական Ծրագրեր» Ընկերության մշակած հաշվապահական համակարգերը բավարարում են հաշվապահության վարման միջազգային պահանջներին։
Ընկերությունը ներդնում է համակարգերը Պատվիրատուների մոտ, կատարում է երկարաժամկետ սպասարկում։
Ձեռք բերեք այս համակարգերը Ձեր հիմնարկի, Ձեր հաշվապահի և Ձեզ համար։
Հասցեն՝ Հերացու փ. 7 Հեռ. 56-13-38

«ԱՆԻ-90» Լ. Տ. Ը-Ն ԿԱՏԱՐՈՒՄ Է ԲՈԼՈՐ ՏԵՍԱԿԻ
ԱՎՏՈԴՈՂԵՐԻ ԵՐԱՇԽԻՔՈՎ ՎՈՒԼԿԱՆԱՑՈՒՄ

ՀԱՍՑԵՆ ՉԵԽՈՎԻ 18 ՀԵՌ. 461676 424773

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
■ Մաքսելի գներով եւ հասակ մեթոդով պատրաստում են մաքսեմաշինայով բոլոր տարիքի դպրոցականներին։
■ Կատարվում են որակյալ թարգմանություններ անգլերեն լեզվից։
Զանգահարել 581841

KUMTEL

KF 3020
PRINCESS OVEN

Հզորություն	2 x 650 վտ = 1300 վտ
Լարում	220 վ ± 10 %
Քաշը	10800 գ
Չափերը	535 մմ x 357 մմ x 437 մմ

GALERI MUZAFFER ՖԻՐՄԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է
«ԿՈՒՄՏԵԼ»
ֆիրմայի արտադրության էլեկտրական փուռ. ժամանակի եւ ջերմաստիճանի ավտոմատ կարգավորումով 0°C - 300°C-ի սահմաններում։ Թխվածքը տաքացվում է վերեւից եւ ներքեւից։ Ներքին մակերեւույթը էմալապատված է։ Առջեւի դուռը պատրաստված է ջերմակայուն ապակուց։
Թուրքիա, Ռիզե, Կազզիմ Կարաբեքիր փողոց
Հեռ. (0464) 217 13 62
217 28 92
Ֆաքս (0464) 217 28 92

hotel asnur
Ցանկացողները կարող են օգտվել այս բավականին զեղջ գներով հյուրանոցից։

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով։ Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»։

«Նոյեմբերյան» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 4000. Ստորագրված է տպագրության՝ 14. 10. 1996. Գինը՝ 75 դրամ